

RAPORT Z REALIZACJI

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA MIASTA TARNOWA

DO ROKU 2020

ze strategią krótkoterminową do roku 2016

ZA LATA 2014 - 2015

Tarnów, listopad 2016 r.

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PODSTAWA PRAWNA.	3
1.2.	OKRES SPRAWOZDAWCZY	3
1.3.	CEL I ZAKRES	3
1.4.	METODYKA PRAC I MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA.....	4
2.	OMÓWIENIE REALIZACJI PRZYJĘTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA” CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I ZADAŃ.....	5
2.1.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU I LASÓW	6
2.2.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI	13
2.3.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH	15
2.4.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	21
2.5.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM ..	34
2.6.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED PROMIENIOWANIEM.....	38
2.7.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	41
2.8.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	45
2.9.	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI	59
3.	PODSUMOWANIE ILOŚCIOWE PROWADZONYCH DZIAŁAŃ	63
3.1.	PRZYCZYNY ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI I DZIAŁANIAMI, A ICH WYKONANIEM	66
3.2.	MONITORING	66
3.3.	PODSUMOWANIE	68

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 poz. 672 późn. zm.) w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska.

W dniu 11 września 2014 r. Rada Miejska w Tarnowie uchwałą nr LVII/695/2014 przyjęła „Program ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminową do roku 2016” (zwany dalej *Programem ochrony środowiska lub Programem*).

Program wspomaga dążenie do uzyskania na terenie miasta sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w polityce miasta w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb miasta w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów krótkookresowych (do 2016 roku) i średniookresowych (do 2020 roku) oraz strategii ich realizacji.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska przeprowadzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla miasta Tarnowa. Raport obejmuje okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2015 r.

1.3. Cel i zakres

Nadrzędnym celem Programu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju miasta Tarnowa poprzez poprawę stanu środowiska przyrodniczego, zachowanie jego istotnych walorów, utrzymanie ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury ochrony środowiska.

Program obejmuje:

- diagnozę stanu środowiska przyrodniczego na terenie Tarnowa, zawierającą charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu,

- długoterminową politykę na lata 2014-2020 polegającą na wytyczeniu kierunków działań w obrębie przyjętych celów głównych,
- strategię krótkoterminową na lata 2014 – 2016, zawierającą uszczegółowienie celów głównych w postaci listy działań, czyli planu operacyjnego na lata 2014-2016,
- charakterystykę uwarunkowań realizacyjnych programu w zakresie zarządzania, źródeł finansowania i zasad monitorowania efektywności programu.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, Raport z realizacji Programu ochrony środowiska zostanie przedłożony Radzie Miasta.

1.4. Metodyka prac i materiały wykorzystane do opracowania

Raport został przygotowany przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska UMT na podstawie opracowanego przez Zakład Analiz Środowiskowych Ekoprecyzja „Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminowa do roku 2016”.

W Raporcie przedstawiono pełne dane za lata 2014 – 2015. Przy opracowaniu Raportu zostały wykorzystane dane statystyczne i informacje o stanie środowiska, które są materiałami ogólnodostępnymi i łatwymi do weryfikacji. Informacje na temat stanu realizacji zadań zawartych w Programie ochrony środowiska pozyskane zostały przede wszystkim z Urzędu Miasta Tarnowa (Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Infrastruktury Miejskiej, Wydział Bezpieczeństwa Publicznego), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie Delegatura w Tarnowie a także instytucji i podmiotów wymienionych jako realizatorzy tych zadań m.in. spółek miejskich, zakładów przemysłowych, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, spółdzielni mieszkaniowych.

2. OMÓWIENIE REALIZACJI PRZYJĘTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA” CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I ZADAŃ

„Program ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminowa do roku 2016” zakłada realizację celu nadrzędnego, za jaki obrano:

Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców przez poprawę stanu środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami

W dokumencie przyjęto programy poprawy dla danego sektora ochrony środowiska, zawierające:

- cele długoterminowe do roku 2020,
- cele krótkoterminowe do roku 2016,
- kierunki działań i zadania z danej dziedziny.

Na bazie przyjętych w „Programie ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminowa do roku 2016” priorytetów i celów sformułowano plan operacyjny (harmonogram rzeczowo – finansowy), będący listą przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji.

Harmonogram obejmował zadania zaplanowane w szerokim przedziale czasowym, a duża część zadań wykraczała poza ramy czasowe przyjęte podczas sporządzania dokumentu. W niniejszym Raporcie przedstawiono zadania z zakresu poszczególnych sektorów związanych z ochroną środowiska, zrealizowane w latach 2014 – 2015, ze szczegółowym raportowaniem zadań zapisanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

W Programie ochrony środowiska przyjęto następujący podział zagadnień:

- ochrona przyrody, krajobrazu i lasów
- ochrona powierzchnia ziemi
- ochrona zasobów wodnych
- ochrona powietrza atmosferycznego
- ochrona przed hałasem
- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
- gospodarka odpadami
- edukacja ekologiczna
- ochrona przed poważnymi awariami

Poniżej przedstawiono stan realizacji zapisów „Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminowa do roku 2016” za lata 2014 – 2015 w odniesieniu do poszczególnych zagadnień.

2.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i lasów

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i lasów:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020:

Zachowanie zasobów i walorów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Konserwacja i odtwarzanie parków miejskich, zwiększanie zakrzaceń.
2. Utrzymanie i rozwój zieleni miejskiej.
3. Powiększenie terenów zieleni w oparciu o inwentaryzację i waloryzację warunków środowiskowych.
4. Zwiększenie ilości nasadzeń wzdłuż najbardziej uciążliwych tras komunikacyjnych.
5. Intensyfikacja działań związanych z rozwojem zieleni na osiedlach mieszkaniowych.
6. Ochrona istniejących pomników przyrody oraz przeprowadzenie inwentaryzacji obiektów mogących w przyszłości być objęte ochroną.
7. Obejmowanie tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.
8. Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony przyrody.
9. Rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.

Tereny zieleni odgrywają bardzo ważną rolę w miastach. Wpływają korzystnie na zdrowie mieszkańców, polepszają mikroklimat i wzbogacają miejski krajobraz. Najważniejsze walory przyrodniczo-krajobrazowe Tarnowa zgrupowane są w zewnętrznych strefach miasta. Do ciekawszych przyrodniczo terenów miasta, obok objętego ochroną rezerwatu Debrza, należy zaliczyć: kompleks „Stawów Krzyskich” wraz z przyległymi lasami i gruntami rolnymi, składowisko „Czajki”, dolinę rzeki Białej i Dunajca, lasy (Lipie, Góra Św. Marcina, Soślina), starorzecze rzeki Białej w rejonie ul. Rudy-Młyny oraz okolicę zbiornika Kantoria.

W 2014 r. przebudowano skwer przy ulicach Jarzębinowej, Topolowej i Białych Klonów. Wykonano renowację i przebudowę istniejących ścieżek wraz z nowym placikiem na ich skrzyżowaniu o łącznej pow. utwardzonej 772 m². Na skwerze zastosowano nawierzchnię zwirową do ruchu pieszego, z drobnego kruszca na podbudowie z kruszywa naturalnego. Ścieżki ograniczone są obrzeżem trawnikowym, betonowym. Wzdłuż ścieżek na poszerzeniach zlokalizowano ławki parkowe z drewnianym siedziskiem i oparciem, na betonowych nogach, obok kosze betonowe, okrągłe.

Pomniki przyrody w Tarnowie są poddawane stałej obserwacji i kontroli ich stanu zdrowotnego. W 2014 r. zinwentaryzowano aleję jaworową przy ul. Pszennej, wykonano pielęgnację pomnika przyrody – alei wiązowej przy ul. Krzyskiej w zakresie 12 drzew: wiązków szypułkowych, 2 topól oraz robinii białej o obwodzie 165 cm. Pielęgnacja polegała na przeprowadzeniu cięć sanitarnych i technicznych, dostosowaniu koron wiązków do bezpieczeństwa ruchu pojazdów i pieszych, zabezpieczeniu ran preparatami grzybobójczymi. Usunięto odłamany konar dębu szypułkowego rosnącego na posesji u zbiegu ulic Białych Klonów i Głogowej.

Po zgłoszeniu Kurii Diecezjalnej w Tarnowie dotyczącym drzew należących do pomnika przyrody – alei jaworowej przy ul. Pszennej, iż są spróchniałe, posiadają posusz, ich gałęzie odłamują się, co stanowi zagrożenie bezpieczeństwa, wykonano ekspertyzę dendrologiczną, która wykazała zły stan

części drzew z przeznaczeniem do usunięcia. W tym celu podjęto działania zmierzające do częściowego zniesienia ochrony pomnikowej.

W 2015 r. odtworzono pasy zieleni wzdłuż niektórych tras komunikacyjnych w Tarnowie. Odtworzone zostały zieleńce przy ul. Piłsudskiego (odcinek od ul. Mickiewicza do ul. Ks. Sitko), przy ul. Brodzińskiego, ul. Słonecznej, przy ul. Cmentarnej oraz ul. Traugutta – ul. Akacyjowa.

W Tarnowie mamy ok. 250 ha lasów, z czego 100 ha stanowią lasy państwowe pozostające w nadzorze Nadleśnictwa Gromnik. Pozostała część stanowi własność osób fizycznych, komunalną lub innych osób prawnych. Jednym z istotnych elementów ochrony lasów i gospodarowania zasobami leśnymi są plany urządzania lasu. Na zlecenie UMT, przy wsparciu finansowym WFOŚiGW w Krakowie, w 2015 r. powstał „Uproszczony plan urządzania lasu” (UPUL), w którym znalazły się wskazania dotyczące rozmiaru i sposobu pozyskiwania drewna oraz jego legalizacji. W UPUL zaproponowano dla poszczególnych gatunków wiek wyrębu. Opracowanie umożliwia zrównoważoną, wielofunkcyjną gospodarkę leśną na terenie zurbanizowanym. Ułatwia wprowadzanie i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do warunków glebowych, właściwe pielęgnowanie i odnawianie drzewostanu. Przyczynia się do ochrony różnorodności biologicznej, łagodzenia klimatu lokalnego, utrzymywania optymalnej wilgotności powietrza oraz ochrony gatunkowej zwierząt, zwłaszcza ptaków. Dokument poprzez szerokie potraktowanie tematu może spowodować zachowanie oczek wodnych i poprawę retencji, a przez to pozytywnie wpłynąć na stosunki wodne w okolicy, bez ingerencji w naturalne zbiorniki wodne.

W latach objętych raportem w Tarnowie zwalczano bardzo niebezpieczną roślinę, jaką jest Barszcz Sosnowskiego. Został on sprowadzony do Polski przez Rosjan z Kaukazu w połowie X wieku w celach pastewnych. Posiada kwiatostan w postaci koszyczków oraz grube, puste w środku łodygi, charakterystyczne rozłożyste liście i osiąga rozmiary od 1 – 4 m wysokości. Od początku czerwca do początku sierpnia 2015 r. mieszkańcy miasta aż 16-krotnie informowali o miejscach, w których mógł rosnąć Barszcz Sosnowskiego. Ostatecznie w 7 przypadkach obecność rośliny została potwierdzona. Barszcz Sosnowskiego rósł wzdłuż ul. Cmentarnej oraz na terenie firm mających swoje siedziby przy tej ulicy (w tym rejonie roślina występuje od lat i jest systematycznie niszczone), przy ul. Kryształowej, Nowodąbrowskiej, Lwowskiej, Mehoffera, Komedy. W 2015 r. zostały odnotowane przypadki poparzenia tym toksycznym chwastem. Już mały kontakt z tą rośliną może zakończyć się poparzeniem drugiego oraz trzeciego stopnia. Szkodliwe są również wytwarzane przez nią olejki eteryczne, które wdychane są przez znajdujących się w pobliżu ludzi.

Szczegółowy opis zadań w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i lasów zrealizowanych w latach 2014– 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Realizacja zadań związanych z ochroną przyrody, krajobrazu i lasów w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Zachowanie zasobów i walorów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu						
1. Zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów	Wykonanie Uproszczonego Planu Urządzania Lasu, urozmaicenie składu gatunkowego drzewostanu poprzez wprowadzenie gatunków tj. lipa, czereśnia ptasia, jarzębina.	2015	UMT	budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie	25,00	7,5
2. Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Kontynuowany nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, zlecony na podstawie porozumienia Nadleśnictwu Gromnik.	2014-2015	Nadleśnictwo Gromnik	budżet miasta	3,00	3
3. Dalsza inwentaryzacja i waloryzacja obiektów przyrodniczo cennych na terenie Tarnowa - monitoring stanu obiektów chronionych	Monitoring stanu obiektów chronionych prowadzony jest na bieżąco. Informacje na temat stanu pomników przyrody przekazywane są również przez mieszkańców Tarnowa oraz przez szkoły opiekujące się pomnikami przyrody występującymi na ich terenie bądź w pobliżu.	Zadanie realizowane na bieżąco	UMT	-	-	-
4. Propagowanie wśród mieszkańców i turystów dbałości o tereny chronione - Uzupelnianie oznaczeń i zabezpieczeń pomników przyrody	Realizowane na bieżąco.	Zadanie realizowane na bieżąco	UMT	budżet miasta	-	-
5. Ocena stanu środowiska przyrodniczego i rozpoznawanie zagrożeń różnorodności biologicznej – kontynuacja inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej na terenie miasta Tarnowa	Obecnie w Tarnowie jest 41 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa, grupy drzew, parki aleje drzew i głązy narzutowe. W Tarnowie znajduje się 1 rezerwat przyrody „Debrza” oraz ciekawe przyrodniczo tereny, nie objęte ochroną wśród nich: kompleks „Stawów Krzyskich” wraz z przyległymi lasami i gruntami rolnymi, dolina rzeki Białej i Dunajca oraz lasy (Lipie, Góra św. Marcina, Soślina), starorzecze rzeki Białej w rejonie ul. Rudy-Młyny, okolica zbiornika Kantoria. Wykonanie aktualizacji inwentaryzacji pomników przyrody w Tarnowie. Wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej pomnika przyrody – ul. Pszena.	2014-2015	UMT	budżet miasta	1,5	1,5
6. Ochrona pomników przyrody	Realizowane na bieżąco.	Zadanie realizowane na bieżąco	UMT	budżet miasta	-	-
7. Ustanawianie nowych pomników przyrody – przygotowanie dokumentacji i	Uchwała Nr LIX/727/2014 z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie częściowego zniesienia formy ochrony przyrody – pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Pszennej w Tarnowie.	2014-2015	UMT	budżet miasta	-	Koszty ujęte w pkt 9.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
projektów uchwał Rady Miejskiej, zakup tablic informacyjnych, pielęgnacja pomników	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzew wchodzących w skład pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Krzyskiej w Tarnowie.					
	Uchwała Nr VIII/74/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie częściowego zniesienia formy ochrony przyrody – pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Dworcowej w Tarnowie na terenie Plant Kolejowych					
	Uchwała Nr VIII/75/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie częściowego zniesienia formy ochrony przyrody – pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Pszennej w Tarnowie na terenie parku podworskiego.					
	Uchwała Nr XV/157/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 października 2015 roku w sprawie częściowego zniesienia formy ochrony przyrody – pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Krzyskiej w Tarnowie.					
	Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych 19 drzew wchodzących w skład pomnika przyrody usytuowanego przy ul. Pszennej w Tarnowie.					
8. Ochrona terenów cennych przyrodniczo	W ramach współpracy z tarnowskimi placówkami oświatowymi oraz instytucjami, 2 razy w roku odbywają się akcje porządkowe w miejscach cennych przyrodniczo, głównie wzdłuż Wątku i wokół Kantorii, a także obszaru położonego w rejonie osiedla Westerplatte, Lasku Lipie i Góry św. Marcina, rezerwatu przyrody „Debrza”.	2014-2015	UMT	budżet miasta	11,7	11,7
9. Bieżące utrzymanie zieleni miejskiej	Przeprowadzono przetargi na bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej, część prac zlecono PUK. Bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej polega przede wszystkim na sadzeniu drzew oraz prowadzeniu prac porządkowych.	2014-2015	UMT	budżet miasta	4 622,00	4 622,00
10. Wykonanie alejki betonowej oraz schodów w Parku Sanguszków	Wykonano nowe schody terenowe betonowe o pow. 151 m ² wraz z poręczami.	2015	UMT	budżet miasta	119,4	119,4
11. Wykonywanie cięć pielęgnacyjnych koron drzew	Wytypowano drzewa do przycinki, przeprowadzono przetargi i zrealizowano zadanie.	2014-2015	UMT	budżet miasta	100,00	100,00
12. Wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w Parku Legionów i Westerplatte	Przeprowadzono przetarg i zrealizowano I etap nasadzeń.	2015	UMT	budżet miasta	55,00	55,00
13. Aranżacja zieleni na zieleńcu przy ul. Bóźnic i	Zadanie niezrealizowane.	-	-	-	-	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Waryńskiego						
14. Wykonanie oczyszczenia i impregnacji Pomnika Nieznanego Żołnierza	Zadanie przesunięte w czasie. Pomnik Nieznanego Żołnierza zostanie oczyszczony w 2016 r.	-	-	-	-	-
15. Zagospodarowanie zieleńca przy ul. Białych Klonów – etap I	Przebudowa skweru przy ulicach Jarzębinowej, Topolowej i Białych Klonów. Wykonano renowację i przebudowę istniejących ścieżek wraz z nowym placikiem na ich skrzyżowaniu o łącznej pow. utwardzonej 772 m ² . Na skwerze zastosowano nawierzchnię żwirową do ruchu pieszego, z drobnego kruszca na podbudowie z kruszywa naturalnego. Ścieżki ograniczone są obrzeżem trawnikowym, betonowym. Wzdłuż ścieżek na poszerzeniach zlokalizowano ławki parkowe z drewnianym siedziskiem i oparciem, na betonowych nogach, obok kosze betonowe, okrągłe.	2014	UMT	budżet miasta	99,00	99,00
16. Zakładanie pasów zieleni ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych	Odtworzono zieleńce wzdłuż tarnowskich ulic: - odtworzenie zieleńca przy ul. Piłsudskiego (odcinek od ul. Mickiewicza do ul. Ks. Sitko), - odtworzenie zieleńca przy ul. Brodzińskiego, - odtworzenie zieleńca przy ul. Słonecznej, - odtworzenie zieleńca przy ul. Cmentarnej, - odtworzenie zieleńca przy ul. Traugutta – ul. Akacyjowa.	2015	ZDiK	budżet ZDiK	73,11	-
17. Stosowanie wymogu nasadzeń rekompensacyjnych w zamian za wydanie zezwolenia na wycinkę drzew lub krzewów	2014 r. – wykonano nasadzenia 334 szt. drzew i 5 szt. krzewów, 2015 r. – wykonano nasadzenia 354 szt. drzew i 3315 szt. krzewów.	2014-2015	UMT ZDiK	budżet miasta, budżet ZDiK	282,96	202,36
Zadania nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska:						
18. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury skwerów i placów zabaw	W 2014 r. rozbudowano place zabaw o następujące urządzenia: 1) przy ul. Sucharskiego: altanka w kształcie kwadratu, huśtawka wagowa, zestaw zręcznościowy, 2) przy ul. Bitwy pod Monte Cassino: piaskownica kwadratowa drewniana, 3) na os. XXV-lecia: karuzela talerzowa z ławeczkami, 4) przy ul. Burtniczey: zestaw zręcznościowy drewniany, „sprężynowiec” jednoosobowy, 5) przy ul. Piastowskiej: „sprężynowiec” jednoosobowy, 6) w Parku Strzeleckim: stolik betonowy do gry w szachy wraz z czterema siedziskami z oparciem, dwa drążki przeznaczone do różnych ćwiczeń	2014-2015	UMT	budżet miasta	430,00	430,00

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>wykorzystujących ciężar własnego ciała,</p> <p>7) przy ul. Pracy: zestaw zręcznościowy drewniany,</p> <p>8) przy ul. Kołłątaja: „sprężynowiec” jednoosobowy,i) na os. Westerplatte: urządzenie wolnostojące przeznaczone do gry w kółko-krzyżyk,</p> <p>9) przy ul. Powstańców Warszawy: ławka parkowa,</p> <p>10) przy ul. Skowronków: dwie ławki parkowe,</p> <p>11) w Parku Piaskówka: dwa drążki przeznaczone do różnych ćwiczeń wykorzystujących ciężar własnego ciała.</p> <p>Ogrodzenie terenów rekreacyjno-sportowych. Wykonano: ogrodzenie osłonowe boiska przy ul. Bitwy pod Studziankami o długości 24,50 m i wysokości 4,20 m, ogrodzenie boiska od strony południowej na osiedlu XXV-lecia PRL o długości 44 m i wysokości 2,20 m, ogrodzenie osłonowe pomiędzy placem zabaw a boiskiem przy ul. Fąfary o długości 27,45 m i wysokości 4,20 m, ogrodzenie placu zabaw przy ul. Bitwy pod Studziankami o długości 179,8 m i wysokości 1,30 m. Na wykonanie ogrodzeń wydatkowano łącznie 83 775,95 zł.</p> <p>W 2015 roku wykonano:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ogrodzenie boiska na Os. XXV lecia; 2) 3 siłownie plenerowe przy ulicach Czarna Droga i Błonie oraz w Parku Strzeleckim; 3) Ogrodzenie i schody na placu zabaw przy ul. Pracy; 4) Alejkę betonową w Parku im. E. Kwiatkowskiego; 5) Przebudowano alejkę na placu zabaw przy ul. Burtniczej; 6) Skwer w dzielnicy Klikowa; 7) Przebudowę alejki na placu zabaw przy ul. Skowronków o pow. 126 m² (zmiana nawierzchni z płyt na kostkę brukową) ; 8) Ogrodzenie osłonowe boiska na terenach rekreacyjno-sportowych przy ul. Waszkiewicza; 9) Dopuszono place zabaw: na os. Westerplatte w huśtawkę wahadłową podwójną, przy ul. Bitwy pod Monte Cassino w 2 huśtawki wahadłowe pojedyncze, przy ul. Burtniczej w zestaw zabawowy i huśtawkę wahadłową podwójną, przy ul. Bitwy pod Studziankami w huśtawkę wahadłową podwójną i pojedynczą, na os. Legionów w 2 huśtawki wahadłowe pojedyncze i podwójną, przy ul. Skowronków w ławkę, przy ul. Pułaskiego w 4 ławki, w Parku Piaskówka w ławkę. 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
19. Rozwój małej architektury (kwietniki, ławki, kosze, nawierzchnie chodnikowe itp.)	Wykonano wiatę przeciwdeszczową w kształcie "muchomora" w Ogrodzie Jordanowskim. Ponadto zakupiono i zamontowano ławki, kosze, stojaki rowerowe.	2014-2015	UMT	budżet miasta	51,00	51,00
20. Likwidacja Barszczu Sosnowskiego	Prowadzenie działań związanych z likwidacją Barszczu Sosnowskiego na terenie m. Tarnowa, przy współpracy z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie w ramach projektu „Środowisko bez barszczu Sosnowskiego” Zadanie współfinansowane w ramach Programu operacyjnego PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” - Mechanizmy Finansowe Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014.	2014-2015	UR w Krakowie UMT	fundusze EOG budżet miasta	bd	22,8

2.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Długoterminowe cele ekologiczne do roku 2020

Ochrona gleb przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych i przemysłowych

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjno-wypoczynkowym.
2. Przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych.
3. Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi.

W 2015 r. przeprowadzone zostały badania gleb na terenie Tarnowa. Gleby badano pod kątem zawartości fosforu, potasu oraz magnezu. Oznaczano także: pH, zawartość metali ciężkich (Cu, Zn, Pb, Cd, Ni).

W zdecydowanej większości analiz zawartość zanieczyszczeń stwierdzono na niskim poziomie - „stopień 1”, czyli gleby o podwyższonej zawartości metali ciężkich, które mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe z ograniczeniem warzyw przeznaczonych dla dzieci.

W warunkach naturalnych o zawartości metali ciężkich w glebach decyduje ich koncentracja w skale, z której gleba powstała. W obecnych czasach metale ciężkie występują praktycznie wszędzie. Ich źródłem w środowisku są wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia dostające się do powietrza, wody i gleb.

Na przebadanym terenie miasta dominują gleby o odczynie bardzo kwaśnym (pH do 4,5) i kwaśnym (pH4,6-5,5), stanowiąc 63% analizowanych gleb. Wysoki procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym oraz kwaśnym świadczy o postępującym procesie ich degradacji. Poprawa właściwości gleby poprzez wapnowanie skutkuje lepszą przyswajalnością składników pokarmowych. Potrzeba wapnowania wynikająca z odczynu i kategorii agronomicznej gleby dotyczy 55% analizowanych gleb, zbędna jest w przypadku 24 %.

Zgodnie z informacjami Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie miasta Tarnowa w kilku obszarach występują osuwiska oraz obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Są one zlokalizowane w rejonie rezerwatu Debrza, przy zachodniej granicy miasta pomiędzy ul. Kilińskiego oraz Podgóorską, przy ul. H. Marusarz oraz w południowej części od ul. Leliwitów wzdłuż obwodnicy miasta aż po jego granicę.

Szczegółowy opis zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi realizowane w latach 2014– 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Realizacja zadań związanych z ochroną powierzchni ziemi w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Ochrona gleb przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych i przemysłowych						
1. Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjnowypoczynkowym	W okresie sprawozdawczym nie wystąpiła potrzeba zrekultywowania gleb zdegradowanych.	-	-	-	-	-
2. Przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych	W okresie sprawozdawczym nie zachodziła potrzeba przeciwdziałania degradacji chemicznej gleb.	-	-	-	-	-
3. Rozpoznawanie zanieczyszczeń gruntów i ich rekultywacja - Badania jakości gleby i ziemi na terenie miasta	W 2015 r. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Krakowie na zlecenie UMT wykonała analizę 100 próbek gleby, celem oceny użytków rolnych w Tarnowie. Badanie dotyczyło określenia stanu zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi, oceny odczynu i zasobności gleb w makroelementy zgodnie z polskimi normami oraz procedurami obowiązującymi w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Krakowie. Do analiz pobrano 10 próbek gleby z terenów Rodzinnych Ogrodów Działkowych: „Metalowiec” na os. Koszyckim, „Semafor” przy ul. Kassali, PZD ROD „Jaskółka” ul. Langiewicza, PZD Zarząd ROD im. M. Kopernika, al. M.B. Fatimskiej, PZD Zarząd ROD im. Komunalnik ul. Skrzyszowska, ROD im. „Nad Wątokiem” ul Łyczków, ROD „Słoneczny” ul. Hanusek oraz przy ul. Zagumnie, Klikowska.	2015	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Krakowie UMT	budżet miasta	3,97	3,97

2.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony zasobów wodnych

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony wód:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020:

Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapewnienie poprawy jakości wód oraz ochrony zasobów wodnych

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.
2. Prowadzenie monitoringu stanu technicznego bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe w gospodarstwach domowych.
3. Inwentaryzacja oraz kontrola punktów zrzutu ścieków.
4. Konserwacja rowów melioracyjnych.
5. Ograniczenie spływów z dróg poprzez rozwój kanalizacji deszczowej.
6. Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. w latach 2014 – 2015 realizowały szereg inwestycji, m.in.:

- budowa piaskowników poziomych w oczyszczalni ścieków etap I,
- realizacja sieci kanalizacji sanitarnych i wodociągowych w ramach inicjatyw społecznych,
- realizacja sieci wod-kan w ramach inicjatyw etap II.

Część zadań zaplanowanych na 2014 r. zrealizowano w roku 2013.

Ponadto Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. przystąpiły do opracowania projektu instalacji termicznej hydrolizy i fermentacji osadów ściekowych. Rozbudowano sieć kanalizacyjną przy Zakładach Mechanicznych gdzie zlikwidowano zakładową oczyszczalnię ścieków. Rozbudowano magistralę sieci wodociągowej. Zmodernizowano sieć kanalizacyjną wzdłuż wielu tarnowskich ulic.

Corocznie wykonuje się prace konserwatorskie na tarnowskich ciekach wodnych.

Wykonano przebudowę potoku Klikowskiego (etap I i II). Zakres prac obejmował m. in.:

- usunięcie zakrzaczeń z koryta potoku wraz z ich wywozem,
- rozebranie istniejącego odcinka ubezpieczenia skarpy z płyt betonowych i późniejszy ich montaż,
- odmulenie odcinka potoku, wykonanie wykopów (pogłębienie) do projektowanych parametrów pod ubezpieczenie potoku,
- odcinkowe zabezpieczenie przeciwoerozyjne skarp i dna potoku geokratą komórkową polietylenową HDPE oraz umocnienie dna płytami żelbetowymi drogowymi i płytami ażurowymi betonowymi ułożonymi na podsypce piaskowo-cementowej,
- obudowę wylotu wód opadowych, montaż klap zwrotnych przeciwcofkowych na istniejących wylotach, ułożenie korytek ściekowych na skarpie potoku,
- remont istniejących mostów oraz przepustów płytowych i rurowych.

Szczegółowy opis zadania w zakresie ochrony wód realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Realizacja zadań związanych z ochroną zasobów wodnych w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych						
1. Budowa piaskowników poziomych etap I	Budowa dwukomorowego piaskownika poziomego oraz poletka ociekowego piasku i osadu kanalizacyjnego na terenie oczyszczalni ścieków w Tarnowie – I etap.	2013-2014	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	113,9	-
2. Budowa sieci wodociągowej w ul. Sosnowej w Tarnowie	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2013 r.	2013	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	-	-
3. Budowa przelewu burzowego ul. Grunwaldzka Tarnów	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2013 r.	2013	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	-	-
4. Kanalizacja sanitarna w ul. Kacza i ul. Gęsia w Tarnowie	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2013 r.	2013	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	-	-
5. Realizacja sieci kanalizacji sanitarnych i wodociągowych w ramach inicjatyw społecznych	Zadania zrealizowane w 2014 r.	2014	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	1 245,1	
6. Realizacja sieci wod-kan w ramach inicjatyw etap II	Zadania zrealizowane w 2015 r.	2015	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	1 217,0	
7. Wymiana wodociągu ul. Południowa - ul. Burtnicza w Tarnowie	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2013 r.	2013	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	-	-
8. Narzucanie wymogu oczyszczania wód opadowych z powierzchni, na których odbywa się obrót paliwami	W decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach stacji paliw płynnych nakładany jest na inwestorów obowiązek zapewnienia oczyszczania wód opadowo-roztopowych z terenu stacji.	zadanie ciągłe	UMT	-	-	-
9. Przebudowa potoku Klikowskiego	Wykonano przebudowę pot. Klikowskiego na odcinku od granicy Miasta do ul. Żytniej w km 3+900 – 4+578. Zakres prac obejmował: – usunięcie zakrzaczeń z koryta potoku wraz z ich wywozem, rozebranie istniejącego odcinka ubezpieczenia skarpy z płyt betonowych i późniejszy ich montaż, – odmulenie odcinka potoku w km 3+900 – 4+338, wykonanie wykopów	2014	UMT	budżet miasta	391,00	391,00

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	(pogłębienie) do projektowanych parametrów pod ubezpieczenie potoku w km 4+338 – 4+578, - odcinkowe zabezpieczenie przeciwoerozyjne skarp i dna potoku geokratą komórkową polietylenową HDPE wysokości 75 mm oraz dodatkowo umocnienie dna płytami żelbetowymi drogowymi o wym. 300 x 150 x 12 cm i płytami ażurowymi betonowymi ułożonymi na podsypce piaskowo-cementowej, - obudowę wylotu wód opadowych (1 szt.), montaż klap zwrotnych przeciwcofkowych na istniejących wylotach (2 szt.), ułożenie korytek ściekowych na skarpie potoku, - remont istniejących mostów oraz przepustów płytowych i rurowych (łącznie 9 obiektów).					
10. Przebudowa rowu Olszynowego	Zadanie niezrealizowane.	-	-	-	-	-
11. Przebudowa przepustu na rowie „k/ Tuczarni”	Wykonano przebudowę odcinka ul. Rzędzińskiej wraz z przebudową przepustu na rowie k/Tuczarni oraz przykryciem odcinka rowu "Od Lwowskiej" w Tarnowie. Zakres prac obejmował: - rozbiórkę istniejącego przepustu z rur betonowych \varnothing 1200 mm wraz ze ściankami czołowymi i ławą betonową, demontaż istniejących barier ochronnych, demontaż i późniejsze odtworzenie umocnienia dna i skarp rowu płytami ażurowymi betonowymi przed wlotem i za wylotem z przepustu, - wykonanie przepustu na rowie „k/Tuczarni” z elementów prefabrykowanych skrzynkowych zamkniętych o wymiarach 1,5 x 1,5 m, wykonanie żelbetowych ścianek czołowych na wlocie i wylocie przepustu oraz zamontowanie barierek ochronnych, - zarurowanie odcinka rowu „Od Lwowskiej” rurami PVC \varnothing 600 mm, - odtworzenie nawierzchni odcinka ul. Rzędzińskiej.	2014	UMT	budżet miasta	151	151
12. Kontynuacja przebudowy potoku Klikowskiego – kolejny etap	Wykonano „Przebudowę potoku Klikowskiego w Tarnowie – etap II, na odcinku od km 4+578 do km 5+240”. Zadanie obejmowało: roboty przygotowawcze, rozbiórkowe i odtworzeniowe; roboty ziemne; zabezpieczenie przeciwoerozyjne skarp i dna potoku geokratą komórkową HDPE oraz dodatkowo umocnienie dna płytami żelbetowymi drogowymi; zabezpieczenie przeciwoerozyjne skarp i dna otwartego odcinka starego koryta potoku Klikowskiego geokratą komórkową HDPE oraz dodatkowo	2015	UMT	budżet miasta	530	530

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	umocnienie elementami prefabrykowanymi: dna – płytami żelbetowymi drogowymi, skarp – płytami ażurowymi betonowymi; zabezpieczenie istniejących wylotów wód opadowych obudowami betonowymi (5 szt.), montaż klap zwrotnych przeciwcofkowych na istniejących wylotach (5 szt.), ułożenie korytek ściekowych na skarpie potoku.					
13.. Przebudowa Potoku Stary Wątok	W 2012 r. wykonano dokumentację projektową. Nie zrealizowano przebudowy potoku. Przebudowa potoku prowadzona będzie łącznie z budową przepompowni powodziowej. Zadanie zostanie zrealizowane w późniejszych latach.	-	UMT	-	-	-
14. Budowa przepompowni wód potoku Stary Wątok	W realizacji dokumentacja projektowa obejmująca budowę przepompowni i przebudowę potoku Stary Wątok	2015 - 2016	Tarnowskie Wodociągi	środki TW Sp. z o. o.	bd	-
15. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w dolinie potoku Wątok – opracowanie programu ochrony przeciwpowodziowej wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko	Dokumentacja w trakcie realizacji. Planowany termin ukończenia – 2016 r.	2014-2015	MZMiUW w Krakowie – Inspektorat Rejonowy w Tarnowie 5		bd	-
16. Rozbudowa obwałowań przeciwpowodziowych i budowa prawego wału Rzeki Biała – dokumentacja techniczna	Dokumentacja w trakcie realizacji. Planowany termin ukończenia – 2016 r.	2014-2015	MZMiUW w Krakowie – Inspektorat Rejonowy w Tarnowie		bd	-
Zadania nieujęte w Programie Ochrony Środowiska:						
17. Budowa magistrali ϕ 500	Zrealizowane	2014	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	276,9	-
18. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie miasta	Rozbudowano sieć kanalizacyjną przy ul. Nowodąbrowskiej, Mickiewicza, Mokrej, Juraszka, Gruntowej, Bystrej, Orkana	2014-2015	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	1 044,1	-
19. Modernizacja sieci wodociągowej na terenie miasta	Zmodernizowano sieć wodociągową przy ul.: Braci Saków, Świętojańskiej, Krakusa, Niedomickiej, Brodzińskiego, Dąbala, Skorupki, Krawieckiej, Nowy Świat, Bitwy pod Studziankami, Krzyskiej, Mościckiego, Reymonta, Pracy, Czystej, H. Marusz, Wojtarowicza, Przybyłkiewicza	2014	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	3 498,6	-
20. Modernizacja oczyszczalni ścieków	Zwiększenie pojemności zbiorników wód deszczowych	2014	Tarnowskie Wodociągi	środki TW Sp. z o. o.	404,0	-
	Modernizacja hali krat	2014			164,8	

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	Dwustopniowe osadniki wtórne	2014 - 2015	Sp. z o. o.		231,2	
	Zgarniacz osadnika Dorra	2014 - 2015			179,5	
21. Opracowanie projektu instalacji termicznej hydrolizy i fermentacji osadów ściekowych oraz przygotowanie dokumentacji przetargowej	Zrealizowane	2015	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	409,0	-
22. Wymiana rurociągu tłoczego z Grupy Azoty	Zrealizowane	2015	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	37,9	-
23. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej ul. Kochanowskiego Zakłady Mechaniczne Likwidacja Zakładowej oczyszczalni ścieków	Zrealizowane	2015	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o.	środki TW Sp. z o. o.	159,6	-
24. Stosowanie monitoringu wód podziemnych dla obiektów mogących mieć negatywny wpływ na środowisko gruntowo-wodne	Badania i ocena stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w podsystemie – monitoring jakości wód podziemnych. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Zgodnie z programem wojewódzkim PMŚ na lata 2013-2015 w 2014 roku na obszarze województwa małopolskiego badania jakości wód podziemnych prowadzono w sieciach: krajowej i regionalnej.	2014-2015	WIOŚ	budżet WIOŚ, środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego	bd	-
25. Identyfikacja i ujawnianie nielegalnych odpływów ścieków do wód i ziemi w celu ich likwidacji	Straż Miejska w Tarnowie prowadzi kontrole posesji w zakresie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków utrzymania czystości i porządku na nieruchomości, podczas których kontroluje czy posesje są przyłączone do sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy posesja nie jest przyłączona do sieci kanalizacyjnej z uwagi na brak sieci kanalizacji sanitarnej w tym rejonie, sprawdzano czy nieczystości ciekłe są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, wybieralnych (szambach) oraz sprawdzano udokumentowanie sposobu ich opróżniania (rachunki za wywóz nieczystości).	Zadanie realizowane na bieżąco	SM	budżet miasta	w ramach obowiązków etatowych	bdk

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
26. Prace remontowe i konserwacyjne na ciekach wodnych	<p>W 2014 r. dokonano: odcinkowej, bieżącej konserwacji 25 rowów i potoków na łącznej długości 15,24 km; likwidacji zatorów na potokach Wątok i Stary Wątok; remontu i przebudowy 9 przepustów rurowych, zabudowę wyrwy w korycie potoku Klikowskiego i w korycie rowu Lotniczego; remontu kraty na wlocie rowu „D” do studni kanalizacji wód opadowych; remont wlotu rowu Bagienko do kolektora za kwotę 1.840,89 zł.</p> <p>W 2015r. dokonano: odcinkowej, bieżącej konserwacji 21 rowów i potoków na łącznej długości 15,81; likwidacji zatorów na potokach Wątok i Stary Wątok; koszenia wraz z usunięciem śmieci terenów położonych wzdłuż potoku Wątok; remontu 2 klap stalowych przepustu wałowego na rowie Świerczkowskim wraz z remontem studni.</p>	2014 – 2015	UMT	GMT	447,757	447,76

2.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020

Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Przebudowa i modernizacje dróg.
2. Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
3. Promocja alternatywnych źródeł energii (opracowanie programu wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii).
4. Stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych.
5. Promowanie ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz paliw proekologicznych takich jak np. gaz ziemny, olej opałowy
6. Promowanie działań zmierzających do eliminacji strat ciepła z budynków mieszkalnych (docieplenia, wymiana okien itp.);
7. Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania różnego rodzaju odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i dużym zasiarczeniu w paleniskach domowych.
8. Monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego.

Zadania mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego dotyczyły zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących głównie z transportu, przemysłu i sektora produkcyjnego, ale także z sektora komunalnego.

Za istotne kwestie uznano zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, poprzez termomodernizację budynków oraz zmianę struktury ogrzewania, z podłączaniem budynków do sieci miejskiej i zmianę źródeł ciepła na ekologiczne (np. węgla na gaz lub przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej), co pozwoliło na ograniczenie niskiej emisji.

W latach 2014-2015 w myśl uchwały Nr VIII/78/2011 z dnia 24 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Tarnowie, kontynuowano udzielanie dotacji celowej z budżetu Gminy Miasta Tarnowa na dofinansowanie kosztów inwestycji związanej ze zmianą systemu ogrzewania oraz zakupem i montażem kolektorów słonecznych.

Dofinansowanie inwestycji w zakresie zmiany systemu ogrzewania udzielane jest tym inwestycjom, które polegają na zmianie systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne, w następstwie którego następuje rzeczywiste ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Warunkiem uzyskania dofinansowywania zmiany systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne jest likwidacja wszystkich dotychczasowych służących ogrzewaniu pieców lub kotłów c.o. opalanych paliwem stałym (węgiel bądź koks), brak innego źródła ogrzewania oraz zastąpienie systemów ogrzewania opartych na paliwie stałym (węgiel bądź koks), systemami proekologicznymi opartymi na paliwie gazowym, elektrycznym, olejowym, bądź opartymi na przyłączeniu do miejskiej sieci ciepłowniczej.

W polskim prawie nie ma mechanizmów umożliwiających wyegzekwowanie od osób fizycznych użytkownika urządzeń grzewczych spełniających określone wymogi w zakresie wielkości emisji substancji do powietrza, dlatego też dla mieszkańców wielokrotnie aspekt ekologiczny schodzi na drugi plan w odniesieniu do aspektu finansowego, stąd tak ważną rolę odgrywają gminne dotacje na wykorzystywanie ekologicznych źródeł energii. Powietrze na terenie Tarnowa wykazuje znaczne zanieczyszczenie, głównie pyłem PM10, będącym bardzo groźnym zanieczyszczeniem powietrza,

składającym się z mieszaniny cząstek stałych i ciekłych, zawieszonych w powietrzu, które może zawierać substancje toksyczne takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, m.in. benzo(a)piren, metale ciężkie oraz dioksyny i furany. PM10 skutecznie redukowany jest poprzez zastosowanie alternatywnych, ekologicznych źródeł energii, m.in. wykorzystanie kolektorów słonecznych oraz zmianę systemu ogrzewania, głównie związaną z likwidacją kotłów węglowych oraz pieców kaflowych.

Wpisując się w realizację celów wojewódzkiego programu ochrony powietrza, Wydział Ochrony Środowiska przygotował Program ograniczania niskiej emisji dla miasta Tarnowa (PONE). Dokument transponuje zadania określone w wojewódzkim Programie ochrony powietrza, przewidziane do wykonywania na terenie Tarnowa, oraz proponuje działania zmierzające do poprawy jakości powietrza.

Przyjęcie uchwałą nr XVIII/184/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dn. 26.11.2015 r. Programu ograniczania niskiej emisji dla miasta Tarnowa umożliwiło wystąpienie 30 listopada 2015 r. do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie o dofinansowanie zadań w ramach programu KAWKA/PONE, a w przyszłości umożliwi występowanie GMT o inne środki zewnętrzne na zadania zapisane w Programie.

Zgodnie z przyjętymi w „Programie ograniczania niskiej emisji dla miasta Tarnowa” założeniami do końca 2023 r. planuje się likwidację źródeł spalania paliw stałych w 2800 lokalach w Tarnowie. Działania te spowodują znaczne ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Pełna ocena będzie możliwa po zakończeniu ich realizacji. Z uwagi na dużą liczbę inwestycji oraz wysokie koszty realizacji zadań w krótkiej perspektywie czasowej (8 lat) może zaistnieć potrzeba wydłużenia terminu realizacji Programu.

Na terenie miasta wykonano w latach 2009 – 2010 wiele zadań, których głównym celem nie była co prawda ochrona powietrza atmosferycznego, ale ich realizacja przyczyniła się w efekcie do redukcji emitowanych do powietrza zanieczyszczeń. Do takich zadań zaliczyć można modernizację dróg i usprawnienia w ruchu drogowym.

Inwestycje związane z ochroną powietrza prowadziło również Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., które w 2015 r. zakupiło 5 nowych autobusów spełniających wymogi EURO6. Zakupione autobusy są pojazdami klimatyzowanymi, niskopodłogowymi przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych.

Do poprawy jakości powietrza w mieście przyczyniają się także prace termomodernizacyjne prowadzone przez tarnowskie spółdzielnie mieszkaniowe. W latach 2014-2015 spółdzielnie przeznaczyły na ten cel 13 132,19 tys. zł.

Działania inwestycyjne zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza prowadziły też zakłady przemysłowe działające na terenie miasta.

Uchwałą Nr XIX/201/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 29 grudnia 2015 r. przyjęto „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tarnowa do 2020 r.”.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) jest strategicznym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Tarnowa na lata 2014-2020.

PGN został współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

PGN został opracowany w celu przedstawienia koncepcji działań służących poprawie jakości powietrza na terenie Tarnowa, w tym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO₂) i ograniczenia niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcję zużycia energii finalnej i poprawy efektywności energetycznej.

Plan zawiera m.in.:

1. wyznaczenie celów strategicznych oraz wynikających z nich celów szczegółowych w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych i poprawy jakości powietrza,
2. charakterystykę stanu istniejącego,
3. identyfikację podmiotów odpowiedzialnych za eksploatację obiektów - dokonano inwentaryzacji emisji CO₂ i zanieczyszczeń wpływających na jakość powietrza,
4. identyfikację obszarów problemowych, strategię GMT w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,

5. propozycję scenariuszy rozwiązań,
6. opis działań dla osiągnięcia założonych celów.

W PGN określono potencjał możliwych redukcji zużycia energii i redukcji gazów cieplarnianych, możliwości poprawy jakości powietrza. Jednocześnie przedstawiono działania w zakresie podniesienia efektywności energetycznej, zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii, ograniczenia niskiej emisji. Określone w PGN cele będą realizowane poprzez działania w sektorach: budownictwo i przemysł, transport, gospodarka komunalna i zarządzanie miastem.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Realizacja zadań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
<i>Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza</i>						
1. Budowa ronda na skrzyżowaniu ulic Kwiatkowskiego i Witosa	Roboty budowlane- rondo zwykłe o średnicy 60,0 mb wraz z ciągami pieszo-rowerowymi o szer. 4,0 mb; długość jezdni 600 mb; szerokość jezdni 12-16 mb; długość chodników 170 mb; powierzchnia ciągów pieszo-rowerowych 815 m ²	2014	UMT	UMT – 20,47 % MRPO – 79,53 % refundacja 2016 r.	5703,71	5703,71
2. Budowa połączenia węzła autostrady A4 w Wierchosławicach ze Strefą Aktywności Gospodarczej (koncepcja)	Wykonanie dokumentacji studyjno-koncepcyjnej dla zadania Budowa połączenia węzła autostrady A4 w Wierchosławicach ze Strefą Aktywności Gospodarczej w Tarnowie	2014-2015-2016	Starostwo Powiatowe	Miasto Tarnów, Powiat Tarnowski, Gmina Wierchosławice, Województwo Małopolskie	25,63	25,63
3. Modernizacja i rozbudowa sieci parkingów na terenie miasta Tarnowa	Roboty budowlane -Przebudowa ul. Traugutta - 61 miejsc postojowych (w tym 3 dla niepełnosprawnych) 685 m ² wraz z przebudową: oświetlenia, energetyki, wodociągu, zabezpieczeniem teletechniki.	2014	UMT	Budżet miasta	469,97	469,97
	Roboty budowlane – Budowa parkingu przy ul. Pułaskiego w Tarnowie wraz z jezdniami manewrowymi, ciągami pieszymi, miejscem postoju dla autobusów, odwodnieniem oraz niezbędnym zabezpieczeniem i przebudową sieci	2015	UMT		1469,26	1469,26
4. Rozbudowa ul. Mickiewicza i al. Solidarności w ramach zadania Budowa przejścia dla pieszych przy ul. Goldhammera – ul. Brodzińskiego	Rozbudowa ulicy: klasa drogi Z, 1x3 ; szerokość jezdni 10 m - 2 pasy ruchu po 3,25 m i 1 pas ruchu 3,5 m; szerokość obustronnych chodników: dostosowana do zabudowy 2,2-4,0 m; zatoki autobusowe: szerokość 3,0 m; długość odcinka ulicy - 447 mb ; zabezpieczenie infrastruktury podziemnej	2013 - 2014	UMT	UMT – 20,47 % MRPO – 79,53 % refundacja 2016 r.	4002,16	4002,16

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
5. Rozbudowa ul. Kmiecika	Roboty budowlane wykonano w czasie 07.2013-11.2013	-	-	-	-	-
6. Budowa ul. Podgórskiej	Wykonana została kompleksowa dokumentacja projektowa (ZRID) dla zadania pn. Budowa ul. Podgórskiej – dokumentacja. Wykonano etap I robót budowlanych (przebudowano odcinek sieci gazowej oraz wzmocniono odcinek rowu płytami ażurowymi)	2014 –2015	UMT ZDiK	Budżet miasta Budżet ZDIK	55,95	34,90
7. Budowa połączenia ul. Tuchowskiej z al. Tarnowskich - opracowanie dokumentacji	Zadanie przesunięte w czasie - dokumentacja do realizacji w 2016 r.	-	ZDiK	-	-	-
8. Budowa dróg w dz. Krzyż pomiędzy ul. Wiśniową a Kalinową - opracowanie dokumentacji	Wykonanie dokumentacji projektowej Budowa dróg w dz. Krzyż pomiędzy ul. Wiśniową a Kalinową - opracowanie dokumentacji	2012 - 2014	UMT	Budżet miasta	101,47	101,47
9. Budowa dróg gminnych w dzielnicy Klikowa w obszarze leżącym pomiędzy ul. Niedomicką, ul. Klikowską i potokiem Klikowskim - opracowanie dokumentacji	Wykonanie dokumentacji projektowej w ramach realizacji zadania pn. Budowa dróg gminnych w dzielnicy Klikowa w obszarze leżącym pomiędzy ul. Niedomicką, ul. Klikowską i potokiem Klikowskim	2013 - 2014	UMT	Budżet miasta	131,86	131,86
10. Rozbudowa ul. Klikowskiej pomiędzy ul. Niedomicką a granicą miasta - opracowanie dokumentacji	Wykonana została kompleksowa dokumentacja (ZRID) projektowa dla zadania.	2015 –2016	ZDiK	Budżet ZDIK	58,70	-
11. Budowa ul. Porzeczkowej - dokumentacja	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Budowa ul. Porzeczkowej	2013 - 2014	UMT	Budżet miasta	43,50	43,50
12. Przebudowa ul. Czarnowiejskiej - dokumentacja	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „ Przebudowa ul. Czarnowiejskiej”	2013 - 2014	UMT	Budżet miasta	33,90	33,90
13. Przebudowa ul. Kossaka - dokumentacja	Wykonana została dokumentacja niezbędna do zgłoszenia robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę dla zadania.	2013 – 2014	UMT	Budżet miasta	14,00	14,00
14. Wykonanie dokumentacji projektowej "Rozbudowa ul. Wiśniowej wraz z budową ul. Poziomkowej, Czereśniowej, Harasymowicza"	Wykonano dokumentację do uzyskania decyzji zezwolenia realizacji inwestycji drogowej (ZRID)	2013 - 2015	UMT	Budżet miasta	103,00	103,00

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
15. Budowa parkingu na Osiedlu Legionów H.D. blok XII	<i>Zadanie zostało zrealizowane we wcześniejszym okresie sprawozdawczym.</i>	-	-	-	-	-
16. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa	W 2014 r. zaktualizowano 5 audytów efektywności ekologicznej, ponadto opracowano audyty energetyczne dla kolejnych 12 budynków. Przygotowano i złożono wniosek aplikacyjny o dofinansowanie zadania ze środków europejskich (Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego). Zadanie obejmuje termomodernizację 5 obiektów: budynku Hali Sportowej Zespołu Szkół Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego przy ul.Chemicznej 2, Hali Sportowej Pałacu Młodzieży przy ul. Gumniska 28, Przedszkola nr 18, budynku Pałacu Młodzieży, budynku UMT przy ul. Nowej 4. Opracowano dokumentację projektową termomodernizacji ww. obiektów oraz przeprowadzono przetarg i rozpoczęto termomodernizację budynku Przedszkola nr 18 (zaawansowanie w ok.50%).	2014-2017	UMT	Zadanie dofinansowane ze środków europejskich EOG	600,00	347,00

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
17. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Tarnowie	<p>W 2014 r. opracowano projekty termomodernizacji oraz ekspertyzy: ornitologiczną i chiropterologiczną. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Projekt obejmuje termomodernizację następujących budynków użyteczności publicznej: Przedszkole Publiczne nr 5, ul. Zagumnie 27, Przedszkole Publiczne nr 14, ul. Pułaskiego 93a, Przedszkole Publiczne nr 15, ul. Krzyska 108, Przedszkole Publiczne nr 19, ul. Paderewskiego 24, Gimnazjum nr 2, ul. Kopernika 6, I Liceum Ogólnokształcące, ul. Piłsudskiego 4, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Mickiewicza 16, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, ul. Reymonta 30, Szkoła Podstawowa nr 14 oraz Gimnazjum nr 6, ul. Krzyska 118, Warsztaty Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Kwiatkowskiego 17.</p> <p>W ramach projektu termomodernizacji ww. obiekty są poddawane odpowiednio wg wskazań audytów i dokumentacji - dociepleniu ścian oraz dachów, wykonaniu elewacji z tynków cienkowarstwowych, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej.</p> <p>W przedszkolach są instalowane kolektory słoneczne i/lub pompy ciepła. Ponadto we wszystkich budynkach są wymienione lub poddane modernizacji systemy centralnego ogrzewania. W 2015 roku zakończono termomodernizację budynku Przedszkola nr 15, zaawansowanie prac na pozostałych obiektach na koniec 2015 roku wynosiło co najmniej 50%.</p>	2014-2017	UMT	Zadanie dofinansowane ze środków europejskich EOG)	5 648,00	3 386,00
18. Modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej	Zadanie realizowane w ramach zadań 16 i 17	-	-	-	-	-
19. Ograniczenie niskiej emisji - Propagowanie zmiany ogrzewania węglowego na bardziej przyjazne środowisku	<p>Gmina Miasta Tarnowa - Urząd Miasta Tarnowa w ramach środków własnych udziela dotacji na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania oraz zakupem i montażem kolektorów słonecznych (zgodnie z Uchwałą nr VIII/78/2011 z dnia 24 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Tarnowie). W 2014 r. zlikwidowano 17 kotłów c.o. opalanych węglem oraz 54 tradycyjnych palenisk węglowych.</p> <p>W 2015 r. zlikwidowano 20 kotłów c.o. opalanych węglem oraz 30 tradycyjnych palenisk węglowych.</p>	2014-2015	UMT	Budżet miasta	169,2	169,2
20. Propagowanie	Urząd Miasta Tarnowa w ramach środków własnych udziela dotacji na	2014-2015	UMT	Budżet miasta	170,8	170,8

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
alternatywnych źródeł energii (dofinansowanie do zakupu i montażu kolektorów słonecznych)	dofinansowanie kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania oraz zakupem i montażem kolektorów słonecznych (zgodnie z Uchwałą nr VIII/78/2011 z dnia 24 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Tarnowie). W 2014 r. dofinansowano 84 m ² powierzchni kolektorów słonecznych w 21 posesjach mieszkalnych. W 2015 r. dofinansowano 88 m ² powierzchni kolektorów słonecznych w 22 posesjach mieszkalnych.					
21. Stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych.	Remont ścieżek rowerowych przy ul. Słonecznej, ul. Lwowskiej i ul. Witosa (wykonano nawierzchnię z kostki, łącznie 1449 m ²). W marcu 2016 roku sporządzono koncepcję rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie miasta Tarnowa – nakłady do poniesienia w 2016 r.	2014-2016	UMT, ZDiK	Budżet miasta	263,5	263,5
22. Uporządkowanie stanu formalno-prawnego korzystania ze środowiska przez zakłady, które dotychczas tego nie wykonały - Uporządkowanie stanu formalno-prawnego korzystania ze środowiska przez zakłady	Zadanie realizowane w sposób ciągły. W 2014 r. wydano 2 pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, 2 pozwolenia zintegrowane na prowadzenie instalacji*, 23 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć, 47 decyzji w zakresie gospodarki odpadami, 44 pozwolenia wodnoprawne. Dokonano 49 zgłoszeń dotyczących instalacji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, z których emisja nie wymaga pozwolenia, w tym 5 dot. zakończenia eksploatacji instalacji, 11 zgłoszeń nowych oraz 33 zmian zgłoszonych już instalacji. W 2015 r. wydano 5 pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, 1 pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji*, 2 zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych, 40 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć, 35 decyzje w zakresie gospodarki odpadami, 48 pozwoleń wodnoprawnych. Dokonano 27 zgłoszeń dotyczących instalacji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, z których emisja nie wymaga pozwolenia, w tym 5 nowych zgłoszeń oraz 22 zmian zgłoszonych już instalacji. * 1 zmiana pozwolenia	zadanie realizowane na bieżąco	UMT	-	-	-
23. Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości	W 2015 r. w ramach kampanii „W walce z zanieczyszczeniami powietrza – mam wpływ na to jak mieszkam i czym oddycham” wydano ulotki, w których informowano o szkodliwości spalania różnego rodzaju odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i dużym zasiarczeniu w paleniskach	2014-2015	UMT	budżet miasta	1,00	1,00

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
spalania różnego rodzaju odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i dużym zasiarczeniu w paleniskach domowych	domowych. Również w lokalnej gazecie pojawił się artykuł w tym zakresie tematycznym. Każdego roku w miesięczniku „Tarnów.pl” pojawiają się informacje związane z tematem ochrony powietrza.					
24. Propagowanie i wspieranie akcji kontroli stanu technicznego pojazdów (promowanie stacji diagnostycznych wykonujących okresowo bezpłatnie kontrole stanu technicznego pojazdów - kontynuacja działań)	Policja w przypadku prowadzonych działań wskazuje gdzie można przeprowadzić badania techniczne pojazdów. W razie zgłoszenia inicjatywy przeprowadzenia bezpłatnych badań przez stację diagnostyczną, policja prowadząc kontrole drogowe przekazuje tę ofertę kontrolowanym kierującym. Zakres kontroli obejmuje: sprawdzenie zgodności stacji kontroli pojazdów z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, sprawdzenie prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów, sprawdzenie prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji.	Zadanie ciągłe	UMT, Policja	Budżet miasta, budżet policji	w ramach obowiązków etatowych	bdk
25. Kontrola gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów w piecach	Realizacja działania odbywała się przy pomocy funkcjonariuszy straży miejskiej. Kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach. W trakcie prowadzonych kontroli funkcjonariusze przeprowadzali rozmowy z właścicielami bądź użytkownikami nieruchomości, informując ich o obowiązujących przepisach prawa oraz o zagrożeniach dla ludzi i środowiska wynikających z nieprzestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska. Przeprowadzono akcję informacyjno – profilaktyczną wśród mieszkańców osiedli domów jednorodzinnych, propagującą zgodne z prawem sposoby pozbywania się odpadów zielonych (w ramach zbiorów doraźnych, poprzez ich kompostowanie, poprzez samodzielne dostarczanie do PSZOK). Informowano, że wszelkie inne formy pozbywania się odpadów zielonych w tym m.in. ich spalanie w ogniskach jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa i zagrożone karą grzywny. W 2014 r. sprawdzono 96 gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów poza spalarniami lub współspalarniami. Za spalanie odpadów w piecach ukarano 4 osoby mandatami karnymi, sporządzono 1 wniosek o ukaranie do sądu. Ogółem za spalanie odpadów poza spalarniami i współspalarniami (w piecach, ogniskach) pouczone 29 osób, nałożono 11 mandatów karnych, sporządzono 1 wniosek o ukaranie do sądu.	Zadanie ciągłe	UMT, Straż Miejska	budżet miasta	w ramach obowiązków etatowych	bdk

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	W 2015 r. Straż Miejska w Tarnowie przeprowadziła 117 kontroli spalania odpadów w instalacjach grzewczych. W 67 przypadkach stwierdzono spalanie odpadów komunalnych, wobec 7 sprawców zastosowano mandaty karne, pouczone 39 osoby, wobec 2. skierowano wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego. Rozprowadzono ok.700 ulotek, przeprowadzono ponad 300 rozmów z mieszkańcami					
26. Sukcesywne podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej – kontynuacja działań	W 2014 r. podłączono do sieci ciepłej nowe budynki przy ul.: Nowy Świat 16, Kupiecka 4, Kolejowa 33, Bandrowskiego 9, Kochanowskiego 30, Słowackiego 3, Marynarki Wojennej 7 – Bora Komorowskiego 5. W ramach Projektu „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie”, w 2015 r. zmodernizowano 2,2 km sieci i 163 węzły.	2014-2015	MPEC SA	budżet spółki, Fundusze Infrastruktura i Środowisko	12 434,56	-
27. Opracowanie „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tarnowa do 2020 r.”	Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) jest strategicznym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Tarnowa na lata 2014-2020. Obejmuje działania inwestycyjne i nieinwestycyjne w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie oraz informacja i edukacja. PGN został opracowany w celu przedstawienia koncepcji działań służących poprawie jakości powietrza na terenie Tarnowa, w tym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂) i ograniczenia niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcję zużycia energii finalnej i poprawy efektywności energetycznej. PGN został współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.	2014-2015	UMT	budżet miasta, NFOŚiGW (dofinansowanie 85%)	150,8	22,6
Zadania nieujęte w programie Ochrony Środowiska						
28. Termomodernizacja pozostałych budynków	Tarnowskie Spółdzielnie Mieszkaniowe oraz MZB Sp. z o.o. we własnym zakresie prowadzą inwestycje związane z termomodernizacją budynków mieszkaniowych. Prace te polegają na ocieplaniu ścian i stropodachu oraz na wymianie okien i drzwi. W 2014 r. termomodernizacją objętych zostało 40 budynków. W 2015 r. 19 budynków mieszkalnych należących do MZB Sp. z o.o. oraz spółdzielni mieszkaniowych.	2014-2015	Spółdzielnie, MZB	Środki własne spółdzielni i MZB	13 132,19	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
29. Opracowanie Programu ograniczenia niskiej emisji	Wpisując się w realizację celów wojewódzkiego programu ochrony powietrza, Wydział Ochrony Środowiska przygotował Program ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tarnowa (PONE). Dokument transponuje zadania określone w wojewódzkim Programie ochrony powietrza, przewidziane do wykonywania na terenie Tarnowa, oraz proponuje działania zmierzające do poprawy jakości powietrza. Przyjęcie uchwałą nr XVIII/184/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dn. 26.11.2015 r. Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tarnowa umożliwiło wystąpienie 30 listopada 2015 r. do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie o dofinansowanie zadań w ramach programu KAWKA/PONE, a w przyszłości umożliwi występowanie GMT o inne środki zewnętrzne na zadania zapisane w Programie.	2015	UMT	-	-	-
30. Podłączenie nowych użytkowników do sieci gazociągowej	Przyłączenie nowych odbiorców do sieci gazowej - wykonanie nowych przyłączy tym zakresie. Od wielu lat prowadzone są intensywne działania w zakresie rozbudowy sieci gazowych zapewniających podłączenie nowych użytkowników, a tym samym pozwalających na wymianę starych, niskosprawnych urządzeń grzewczych.	2014-2015	Polska Spółka Gazownictwa	budżet spółki	1 148,11	-
31. Zakup nowych autobusów spełniających normy ochrony środowiska	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. zakupiło 5 autobusów o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń – EURO 6. Zakupione autobusy są pojazdami klimatyzowanymi, niskopodłogowymi przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych.	2015	MPK Sp. z o.o.	budżet MPK	4 465,00	-
32. Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu nawierzchni dróg	W centrum miasta, które obejmuje 17,499 km dróg, zmiatanie odbywa się codziennie, natomiast pozimowe podczyszczanie jest przeprowadzane jednokrotnie w okresie wiosennym. Mechaniczne podczyszczanie dróg dokonywane jest przy pomocy zmiatarki elewatorowej z użyciem drobnego strumienia wody pod ciśnieniem, odbywa się po okresie zimowym, sporadycznie w okresie letnim w przypadku stwierdzenia znacznych zanieczyszczeń na drodze. Poza centrum podczyszczono: 201,73 km dróg. Mechaniczne zmiatanie letnie dokonywane jest przy pomocy zwykłej zmiatarki z użyciem drobnego strumienia wody pod ciśnieniem i ma na celu zebranie z drogi drobnych zanieczyszczeń. Poza centrum zamieciono: 514 km dróg.	Na bieżąco	ZDiK	budżet ZDiK	2486,00	
33. Ograniczenie ruchu pojazdów ciężarowych	W Tarnowie wprowadzone jest już ograniczenie dla wjazdu do centrum miasta samochodów ciężarowych powyżej 18 t i w 2015 r. nie	2015	ZDiK	-	-	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>wprowadzono zmian w tym zakresie. Ulice odchodzące od głównych tras tranzytowych oznakowane zostały znakami B-5 i B-18 i wskazaniem ponad 5t. Dopuszczony jest przejazd poj. służb miejskich i poj. z zezwoleniem zarządcy drogi. W ścisłym centrum miasta ograniczenia takie zostało wprowadzone za pomocą znaków B-18 „zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad” i wskazaniem 3,5t. Tabliczką pod znakiem dopuszczony jest przejazd pojazdów służb miejskich o dopuszczalnej masie całkowitej ponad 8t i pojazdów z zezwoleniem zarządcy drogi, co ogranicza i ściśle limituje pojazdy wjeżdżające do centrum miasta. Oznakowanie dopuszcza przejazd pojazdów zaopatrzenia, a zezwolenia wydawane są wyłącznie w uzasadnionych przypadkach i po dokładnej określonej trasie.</p> <p>Z ograniczenia wyłączony jest ciąg ulic Krakowska, Narutowicza, Konarskiego, Gumńska i Okrężna ze względu na lokalizację bocznic kolejowej należącej do PKP CARGO i usytuowane w tym rejonie miasta obiekty, których użytkownicy korzystają z transportu ciężarowego, co nie pozwala na wprowadzenie takiego ograniczenia.</p>					
34. Rozszerzenie strefy ograniczonego ruchu oraz ograniczonego płatnego parkowania wraz z systemem parkingów typu „Parkuj i Jedź” (Park & Ride)	W 2015 r. oddano do użytku parking Park&Ride, wybudowanego w ramach Wojewódzkiego zadania „Integracja transportu kolejowego z transportem zbiorowym. Parking liczy 340 miejsc postojowych. Wszyscy kierowcy, którzy w Tarnowie przesiadają się do pociągu czy innego środka transportu publicznego lub każdego innego zbiorowego, także prywatnego, będą mogli korzystać z parkingu	2014-2015	Targowiska Miejskie	MRPO Targowiska Miejskie	16107,63	-
35. Działania podjęte przez tarnowskie zakłady	Wymieniona instalacji odpylania spalin kotłowni węglowej.	2015	FRITAR S.A.	budżet FRITAR S.A.	346,00	-
	Zmiana czynnika chłodzącego komorę M-5 z freonu na amoniak, wymiana rurociągów przesyłowych dla komór chłodniczych oraz wymiana rurociągu parowego i C.W.U.				920,00	
	Wykorzystanie ciepła odpadowego ze sprężarek powietrza				40,00	
36. Monitoring powietrza	<p>Celem oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów. 2. Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym 	2014-2015	WIOŚ	budżet WOŚ	bd	-

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach.</p> <p>3. Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach.</p> <p>W ramach monitoringu powietrza prowadzone są pomiary pasywne benzenu oraz pomiary ciągłe automatyczne w zakresie PM10, SO₂, NO₂, NO_x, PM 2,5, CO na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Bitwy pod Studziankami. Wyniki pomiarów prowadzonych na stacji automatycznej można śledzić na bieżąco na stornie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie.</p> <p>W 2014 r. stwierdzono obniżenie się poniżej poziomu docelowego pyłu PM_{2,5} w strefie Tarnów.</p>					
<p>37. Poprawa organizacji ruchu samochodowego na terenie miasta</p>	<p>ZDiK w Tarnowie dokonywał analizy zastosowanych rozwiązań organizacji ruchu poprzez prowadzone kontrole własne, wnioski Policji, Straży Miejskiej oraz mieszkańców miasta, w wyniku których opracowano i wprowadzono w życie projekty zmian w stałej organizacji ruchu na skrzyżowaniu ulic Obrońców Poczty Polskiej z Marynarki Wojennej, ulicach Do Huty, Modrzewiowej, Łaziennej, Lwowskiej, Osiedla Zielonego, Akacyjowej, Pszennej, Traugutta, Przecznicy Strusińskiej, Klikowskiej, Cichej, Czarnej Drodze, Wspólnej, Zagumnie, Niedomickiej, Okrężnej, Wolańskiej, Zbylitowskiej, Czerwonych Klonów, Bitwy o Wał Pomorski, Kwiatkowskiego, Sadowej, Marusarz, Krzyskiej i Placu Bema oraz rozszerzono strefę płatnego parkowania na ulicach Dworcowej i Kościuszki.</p>	<p>2015</p>	<p>ZDiK</p>	<p>budżet ZDiK</p>	<p>182,00</p>	<p>-</p>

2.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony przed hałasem:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020

Dokonanie oceny rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska
2. Badanie hałasu komunikacyjnego – opracowanie aktualnej mapy akustycznej
3. Zabezpieczenie przed degradacją obszarów „cichych”, na których sytuacja akustyczna jest korzystna
4. Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych
5. Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym
6. Wprowadzenie standardów akustycznych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
7. Kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne w transporcie i przemyśle

Rada Miejska w Tarnowie w dniu 23 kwietnia 2015 r. uchwałą Nr VIII/73/2015 uchwaliła „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa do roku 2019”. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa do roku 2019” został opracowany w związku z obowiązkiem wynikającym z art.119 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.) oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania hałasem w środowisku. Program obejmuje okres pięcioletni, określa niezbędne działania mające spowodować poprawę klimatu akustycznego w Tarnowie, a tym samym doprowadzić do ograniczenia emisji hałasu. W programie określono szacunkowe koszty i terminy realizacji tych działań. Program wpisuje się w długoterminowy plan ochrony mieszkańców miasta przed hałasem i stanowi ważny element polityki miasta. Podstawą do wykonania Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Tarnowa oraz zasadniczym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem na terenie miasta była Mapa Akustyczna opracowana w 2014 r. Na jej bazie oraz w toku licznych dodatkowych analiz, zidentyfikowano tereny o największych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu i największej liczbie osób narażonych na to oddziaływanie. Dla terenów tych zaproponowano działania naprawcze, które powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności (do 2019 r.). Duże ośrodki miejskie, do których niewątpliwie zalicza się Tarnów, stanowią obszary, na których często występują niekorzystne oddziaływania akustyczne.

Przeprowadzone analizy potwierdziły, iż na terenie Tarnowa najistotniejszym źródłem hałasu jest szeroko rozumiany transport, w szczególności drogowy. Pomimo, iż układ komunikacyjny miasta Tarnowa ciągle jest rozwijany, to nadal wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych dochodzi do przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. Również główna linia kolejowa zlokalizowana na kierunku wschód - zachód przechodzi przez tereny gęsto zaludnione, co dodatkowo skutkuje pogorszeniem klimatu akustycznego. Pozostałe źródła hałasu (przemysłowy oraz związany z działalnością małych zakładów produkcyjnych i usługowych oraz lokali rozrywkowych) mają charakter lokalny i/lub okresowy.

Część zadań związana z ochroną przed hałasem jest zbieżna z zadaniami realizowanymi w zakresie ochrony powietrza – dotyczy to modernizacji dróg oraz usprawnienia komunikacji w mieście. Jednakże należy podkreślić, że prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego polega przede wszystkim na zmniejszeniu poziomów hałasu u samego źródła oraz na zmniejszaniu poziomów hałasu metodami akustyczno – urbanistycznymi i akustyczno – budowlanymi na drodze między źródłem, a odbiorcą. Ograniczenie hałasu komunikacyjnego poprzez modernizację taboru i poprawę nawierzchni dróg jest działaniem istotnym, choć jednocześnie może doprowadzić do wzrostu natężenia ruchu pojazdów.

W centrum Tarnowa obowiązuje bezpłatne parkowanie dla samochodów z napędem hybrydowym. Samochody z napędem hybrydowym powodują dużo mniejszą emisję hałasu w porównaniu do samochodów z napędem spalinowym. Im więcej znajdzie się ich w potoku ruchu, tym bardziej poprawi się stan klimatu akustycznego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi pomiary poziomów hałasu w środowisku oraz dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian. Zgodnie z programem PMŚ dla województwa małopolskiego na lata 2013-2015 w 2014 roku wykonywano pomiary hałasu komunikacyjnego oraz przemysłowego. Trzy kontrole wraz z pomiarami hałasu przemysłowego, w tym dwie kontrole planowe i jedna interwencyjną, w odpowiedzi na skargi mieszkańców. Pomiary nie wykazały przekroczeń.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony przed hałasem realizowane w latach 2014– 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Realizacja zadań związanych ochroną przed hałasem w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
<i>Dokonanie oceny rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości</i>						
1. Wykonywanie pomiarów natężenia i struktury ruchu na najbardziej uciążliwych ulicach i skrzyżowaniach	W ramach opracowania mapy akustycznej. Zadanie ujęte w pkt 68.	2014	UMT	Budżet miasta WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 40%)	-	Koszty ujęte w pkt 3
2. Badania klimatu akustycznego	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi pomiary poziomów hałasu w środowisku oraz dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian. Zgodnie z programem PMŚ dla województwa małopolskiego na lata 2013-2015 w 2014 roku wykonywano pomiary hałasu komunikacyjnego oraz przemysłowego. Trzy kontrole wraz z pomiarami hałasu przemysłowego, w tym dwie kontrole planowe i jedna interwencyjną, w odpowiedzi na skargi mieszkańców. Pomiary nie wykazały przekroczeń.	2014-2015	WIOŚ	bd	bd	-
3. Wykonanie mapy akustycznej oraz programu ochrony przed hałasem dla miasta Tarnowa - Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie miasta, udostępnienie mieszkańcom informacji o środowisku oraz przygotowanie programu naprawczego na terenach zagrożonych ponadnormatywnym hałasem	Realizacja zadania polegała na wykonaniu mapy akustycznej oraz programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Podstawowym celem zadania było zdiagnozowanie terenów, na których występują ponadnormatywny poziomy hałas oraz opracowanie programów naprawczych, których realizacja spowoduje ograniczenie poziomu hałasu do wartości co najmniej dopuszczalnych normami. Wykonana mapa akustyczna składa się z części opisowej i części graficznej i obejmuje cały teren Tarnowa. Pierwszym etapem projektu było wykonanie mapy akustycznej miasta Tarnowa. Drugim etapem projektu było wykonanie programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Podstawą do wykonania programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Tarnowa oraz zasadniczym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem na terenie miasta była mapa akustyczna opracowana w 2014 r. Podstawowym celem programu ochrony środowiska przed hałasem było określenie działań, które doprowadzą do ograniczenia emisji hałasu do	2014-2015	UMT	Budżet miasta WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 40%)	159,78	95,87

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	środowiska, a co za tym idzie spowodują poprawę komfortu życia osób mieszkających w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł hałasu. Duże ośrodki miejskie, do których niewątpliwie zalicza się Tarnów, stanowią obszary, na których często występują niekorzystne oddziaływania akustyczne.					
Zadania nie ujęte w Programie Ochrony Środowiska						
4. Wymiana okien na dźwiękoszczelne w budynkach, przy których nie ma możliwości obniżenia poziomu hałasu innymi metodami np. poprzez budowę ekranów	Zadanie prowadzą administratorzy budynków, mieszkańcy. Zadanie realizowane w sposób ciągły przez właścicieli i zarządzających nieruchomościami.	2014-2015	Właściciele/ zarządcy budynków	Budżet właścicieli/ zarządców budynków	bd	-

2.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed promieniowaniem

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony przed hałasem:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020

Ochrona mieszkańców przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
2. Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej.

Pomiary poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie obserwacji stanu poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku zakres badań obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz. Pola elektromagnetyczne z tego zakresu częstotliwości są nazywane polami radiowymi.

W ramach cyklu kontrolnego „Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu i promieniowania elektromagnetycznego” przeprowadzono w 2014 roku w mieście Tarnowie 6 kontroli pozaplanowych w oparciu o dokumentację z pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej, przesyłanych do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w trybie art. 122a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 poz. 672 późn. zm.). Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku.

Tabela 6. Realizacja zadań związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Dokonanie oceny rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości						
1. Bieżąca ewidencja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Na terenie miasta Tarnowa zarejestrowanych jest obecnie i eksploatowanych 111 instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, wytwarzających pola elektromagnetyczne, zgłoszonych na podstawie Art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. z 2016 poz. 672 późn. zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, z których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz.U. z 2010 Nr 130 poz. 880), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (Dz.U. z 2010 Nr 130 poz. 879).	zadanie realizowane na bieżąco	UMT	-	-	-
2. Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	Ze sprawozdań z badań pól elektromagnetycznych wykonanych w ramach zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne wykonanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) wynika iż instalacje dotrzymują określone normy ochrony środowiska (nie są przekroczone wartości dopuszczalne poziomu promieniowania elektromagnetycznego dla częstotliwości 300 – 300 000 MHz tj. natężenie pola elektrycznego 7 V/m w żadnym z badanych punktów wokół obiektów i w miejscach przebywania ludności).	zadanie realizowane na bieżąco	właściciele instalacji	środki własne właścicieli instalacji	bd	-
3. Pomiary poziomu niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego wokół stacji nadawczych telefonii komórkowej.	W ramach ograniczania uciążliwości związanych z emisją hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w 2014 roku w mieście Tarnowie przeprowadzono 6 kontroli w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej, przesyłanych do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku.	2014-2015	WIOŚ		bd	-
4. Pomiary poziomu niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego wokół urządzeń nadawczych emitujących niejonizujące promieniowanie	W Tarnowie w 2014 roku pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych wykonano w dwóch punktach. Uzyskane średnie wartości natężenia PEM wyniosły: w punkcie przy ul. Mroźnej - 0,95 V/m, a przy ul. Legionów - poniżej 0,3 V/m ⁵ . Natężenie w obu punktach nie przekraczało więc wartości dopuszczalnej, wynoszącej 7 V/m.	2014-2015	WIOŚ		bd	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
elektromagnetyczne innych podmiotów (nadajniki telewizyjne i radiowe itp.).						

2.7. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarowania odpadami

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020

Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie miasta Tarnowa poprzez zwiększenie odzysku surowców wtórnych, rozwój zbiórki odpadów problematycznych oraz wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Zapewnienie odpowiedniej obsługi administracyjnej nowego systemu gospodarowania odpadami.
2. Zabezpieczenie potrzeb w zakresie instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, jak również potrzeby w zakresie przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych.
3. Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.
4. Maksymalne uszczelnienie systemu, które spowoduje wyeliminowanie „podrzucania” odpadów do cudzych pojemników i kontenerów a także likwidację zjawiska tzw. „dzikich wysypisk”.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi dotyczącymi gospodarki odpadami, od 1 lipca 2013 r. odpowiedzialnym za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest samorząd. Na terenie miasta Tarnowa nowym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęte zostały wszystkie nieruchomości położone w granicach administracyjnych miasta. Zarówno te, na których zamieszkują mieszkańcy, jak i te, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, obowiązki w zakresie zorganizowania odbierania odpadów komunalnych przejęto z mocy ustawy, natomiast od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne, na podstawie uchwały nr XXVIII/395/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, położonych na terenie miasta Tarnowa, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Podstawowym elementem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest ich zbieranie w sposób selektywny. Zasady prowadzenia selektywnej zbiórki zostały określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Tarnowa, który jest aktem prawa miejscowego.

Szczegółowe zadania w zakresie gospodarki odpadami realizowane w latach 2014– 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Realizacja zadań związanych gospodarką odpadami w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie miasta Tarnowa poprzez zwiększenie odzysku surowców wtórnych, rozwój zbiórki odpadów problematycznych oraz wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów						
1. Usuwanie odpadów zawierających azbest - kontynuacja prowadzonej od 2001 roku akcji odbierania od mieszkańców miasta odpadów azbestowych	W latach 2014-2015 kontynuowano akcję usuwania odpadów zawierających azbest. Akcja usuwania odpadów azbestowych w Tarnowie ma na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi przed szkodliwym oddziaływaniem włókien azbestowych, daje możliwość pozbycia się przez mieszkańców miasta posiadanych odpadów i elementów azbestowych. W 2014 r. z akcji skorzystało 28 osób, a unieszkodliwionych zostało 31 ton odpadów azbestowych. W 2015 r. z akcji skorzystało 22osób, a unieszkodliwionych zostało 30 ton odpadów azbestowych.	2014-2015	UMT	Budżet miasta	18,95	18,95
2. Rozbudowa dwóch punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zadanie przesunięte w czasie, zaplanowane do realizacji w latach 2017-2018	2017-2018	PUK sp. z o.o.	-	-	-
3. Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Mieszkańcy niejednokrotnie podczas sprzątania swoich domów nielegalnie wyrzucają niepotrzebne rzeczy, głównie stary i zużyty sprzęt AGD i RTV, łóżka, fotele, a także gruz i szkło. Nielegalne wysypiska pojawiają się przede wszystkim na bocznych, mało uczęszczanych drogach. Wszystkie zgłoszone do likwidacji dzikie wysypiska są usuwane na bieżąco. W 2014 r. w ramach zadania usunięto 142,42 t odpadów, a w 2015 r. 118,64 t odpadów pochodzących z tzw. dzikich wysypisk.	zadanie ciągłe	PUK sp. z o.o.	budżet Miasta	101,63	101,63
4. Składanie sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Małopolskiego.	Źródłem danych o ilości odebranych i przekazanych do unieszkodliwiania odpadów komunalnych z obszaru Gminy Miasta Tarnowa są sprawozdania przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie m. Tarnowa w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz miesięczne raporty składane przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na podstawie zawartej z GMT umowy, jak również raporty składane przez podmioty zarządzające instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych oraz eksploatujące Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
5. Pobieranie opłat od właścicieli nieruchomości w zamian za zapewnienie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.	Urząd Miasta Tarnowa organizuje i nadzoruje odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli wszystkich nieruchomości na terenie miasta Tarnowa, weryfikuje deklaracje, pobiera opłaty za gospodarowanie odpadami (w 2014 r. zajmował się tym Tarnowski Organizator Komunalny).	2014-2015	TOK UMT	budżet TOK, budżet miasta	-	-
6. Opracowanie kompleksowego planu gospodarki odpadami dla subregionu tarnowskiego wraz z ujednoliceniem aplikacji gminnych	Opracowanie kompleksowego planu gospodarki odpadami dla subregionu tarnowskiego - Wypracowanie optymalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w rejonie tarnowskim na lata 2014-2048, współfinansowanego z dotacji przyznanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w ramach Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej. Program miał na celu wypracowanie optymalnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze regionu tarnowskiego.				828,91	
7. Zorganizowanie odbioru oraz transportu odpadów komunalnych	Przeprowadzono przetargi i wybrano wykonawców usługi odbioru i transportu odpadów. Przetargi na transport odpadów komunalnych zostały ogłoszone w marcu 2014 r. oraz w marcu 2015 r. Zagospodarowanie odpadów zapewniają umowy wykonawcze z MPGK Sp. z o.o. oraz PUK Sp. z o.o.	zadanie realizowane na bieżąco	WIM-RGK, TOK	Środki własne z opłat za zagospodarowanie odpadów i korzystanie ze środowiska	3 007,00	3 007,00
8. Utrzymywanie i eksploatacja wysypiska, kompostowni, punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. prowadzi na bieżąco obiekty: - składowisko odpadów, - kompostownię odpadów zielonych selektywnie zebranych, - dwa punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK).	zadanie realizowane na bieżąco	PUK sp. z o.o. UMT	budżet Miasta	2 871,96	2 871,96
9. Rozbudowa instalacji do mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – rozbudowa istniejącej linii sortowniczej	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-	-
10. Budowa instalacji do biologicznego przetwarzania frakcji ulegającej biodegradacji	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-	-
11. Budowa sektora odpadów	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
pochodzących z mechaniczno-biologicznej obróbki zmieszanych odpadów komunalnych						
12. Budowa składowiska odpadów konstrukcyjnych zawierających azbest	Zadanie zrealizowane. Decyzją nr 46/2013 z dnia 08.10.2013 r. znak:PINB-7353/U/205/13 Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie sektora AB-1/1. Sektor jest obecnie eksploatowany, zgodnie z posiadanymi decyzjami administracyjnymi. Deponuje się w nim odpady o kodzie : 17 06 05*.	2013 r.	Uniroll Sp. z o.o.	Środki własne	Zadanie zrealizowane w 2013 r.	-
13. Modernizacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Czajki I i II” pod kątem odbioru odpadów pochodzących z pól suchego odsiarczania spalin	Zadanie niezrealizowane	-	-	-	-	-
14. Rekultywacja sektorów wyłączonych z eksploatacji na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Za rzeką Białą”	Zamknięcie i rekultywacja sektora AB-4- przeznaczonego do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Proces realizowany był zgodnie z harmonogramem działań, oraz przy zachowaniu warunków określonych w decyzji Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 2 grudnia 2014 r. znak: ŚR-III-1.7241.16.2014.AG.	Do 31.10.2015 r.	GA JRCH Sp. z o.o.	Środki własne	5,00	-
	Kontynuacja rekultywacji sektora E-1 Prowadzone są prace polegające na wykonaniu okrywy rekultywacyjnej na sektorze E-1, przy wykorzystaniu odpadów o kodach: 19 08 05, 19 05 03, 17 05 04.	Do 30.06.2018 r.	GA JRCH Sp. z o.o.	Środki własne	290,28	-
	Kontynuacja rekultywacji sektora C-3 Zadrzewienie sektora. Zabiegi pielęgnacyjne.	Do 30.04.2014 r. Do 2017 r.	GA JRCH Sp. z o.o.	Środki własne	94,21	-
15. Rekultywacja sektorów wyłączonych z eksploatacji na składowisku odpadów	W trakcie realizacji. W listopadzie 2015 r. uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia „Rekultywacja kwatery zachodniej składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Czajki I” na terenie miasta Tarnowa i gminy Tarnów”. Do przeprowadzenia procesu rekultywacji tejże kwatery konieczne jest uzyskanie szeregu innych decyzji administracyjnych, zgodnie z którymi będzie mógł realizowany proces.	2015- 2021 (lipiec)	GA JRCH Sp. z o.o.	Środki własne	46,85	-

2.8. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujący cel w zakresie edukacji ekologicznej:

Krótkoterminowy cel ekologiczny do roku 2016 i długoterminowy do roku 2020:

Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Tarnowa

Strategia działań krótkoterminowych:

1. Aktywne uczestnictwo najmłodszych w promowaniu pozytywnych wzorców zachowań ekologicznych wśród społeczności lokalnej.
2. Uświadomienie dzieciom, że postęp i sukces cywilizacyjny osiągamy kosztem środowiska naturalnego, a przyroda nie jest w stanie poradzić sobie sama z coraz większą liczbą zanieczyszczeń.
3. Rozwijanie przekonania, że działalność człowieka wpływa na zmiany w środowisku naturalnym, a zmiany cywilizacyjne determinują funkcjonowanie organizmów żywych w środowisku.

Jednym z celów, jakie realizuje Urząd Miasta Tarnowa jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Działamy w myśl zasady-zawsze, wszędzie dla każdego, gdyż edukacja nie powinna ograniczać się do nauki w szkole czy przedszkolu. Odbywa się również w domu, w czasie wolnym, w miejscu pracy.

W mieście realizowane są m. in. następujące zadania: akcje cykliczne, działania edukacyjne - programy edukacji ekologicznej, konkursy ekologiczne, dofinansowanie działań edukacyjnych, przeglądy filmowe, usuwanie niebezpiecznych odpadów. Niezmiernie cieszy fakt, że z roku na rok wzrasta liczba uczestników działań proekologicznych.

Celem prowadzonych działań jest pogłębienie świadomości ekologicznej tarnowian i rozwinięcie poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska w którym żyjemy. Chcemy pokazać, że los naszej planety zależy od nas samych.

Corocznie na edukację ekologiczną Miasto przeznacza dziesiątki tysięcy złotych. Pozyskiwane są także środki ze źródeł zewnętrznych.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące zadania:

1. Kampania „Eko-trendy w gospodarce odpadami - kształtowanie postaw proekologicznych w zakresie właściwego postępowania z odpadami wśród mieszkańców Tarnowa”.

W ramach kampanii wiosną 2014 r. zorganizowano akcje i konkursy ekologiczne związane z tematyką odpadową:

- akcja ekologiczna „Posprzątajmy razem Tarnów”,
 - akcja ekologiczna „Zbieramy zużyte baterie”, w ramach której placówki oświatowe zbierały zużyte baterie i akumulatory, które zostały zutylizowane w sposób niezagrażający środowisku,
 - konkurs na wykonanie eko-zabawki „Coś z niczego”, w którym komisja konkursowa oceniała zabawki, które stworzone były w sposób pomysłowy, estetyczny i świadczący o właściwym podejściu do tematu recyklingu odpadów,
 - w ramach kampanii rozdawano ekologiczne gadżety (notesy, teczki, ołówki i długopisy).
2. „Program kształtowania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Tarnowa – Ekologicznie Aktywni”.

W ramach Programu zrealizowano:

- Konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon „Zielony Tarnów”,
 - Przegląd filmów ekologicznych „Ekoświat”,
 - Konkurs fotograficzny „Wakacyjna Przyroda”.
3. *Kampania edukacyjna „W walce z zanieczyszczeniami powietrza – mam wpływ na to jak mieszkam i czym oddycham”.*
- Materiały informacyjne – ulotki dotyczące jakości powietrza w Tarnowie, zanieczyszczeń powietrza i walki z niską emisją.
 - Artykuł w lokalnej gazecie dotyczący niskiej emisji.
 - Ekologiczny konkurs plastyczny na wykonanie gazetki szkolnej pt.: „Wiem czym pale, wiem czym oddycham”.
 - Akcja „Zbieramy zużyte baterie”.
 - Akcja „Posprzątajmy razem Tarnów”, polegająca na sprzątaniam miasta.
4. *„Czy walczysz z lasów wycinaniem czy ze smogiem, TY też jesteś małym ekologiem” - Program promowania postaw proekologicznych w tarnowskich placówkach oświatowych.*
- Dofinansowanie do działań prowadzonych w tarnowskich przedszkolach
 - Dofinansowanie do działań w tarnowskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
- W ramach Programu w tarnowskich placówkach oświatowych prowadzone były liczne konkursy, prelekcje i akcje ekologiczne związane z tematem powietrza. Zapoznano dzieci i młodzież z tematem niskiej emisji.
5. W ramach przygotowań do przystąpienia do Programu "Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji, przygotowano ulotki informacyjne (deklaracje), które mieszkańcy składali w Wydziale Ochrony Środowiska UMT.
6. Kampania informacyjna w ramach opracowywania „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tarnowa do 2020 r.”, w ramach której na stronie internetowej UMT przygotowano artykuł informujący o PGN. W 3 lokalnych rozgłoszeniach radiowych powstały krótkie spoty informujące o przystąpieniu do opracowywania PGN, w 3 lokalnych gazetach powstały artykuły o tej samej tematyce. Wykonawca PGN przygotował także ulotki – ankiety, które rozpropagowano w tarnowskich placówkach oświatowych oraz wśród mieszkańców Tarnowa.
7. Akcje ekologiczne:
- zbiórka i utylizacja leków przeterminowanych,
 - usuwanie z terenu miasta Tarnowa odpadów zawierających azbest,
 - „Sprzątaniam Świata,
 - przyłączono się do akcji „Godzina dla Ziemi WWF” pod hasłem Zgaś światło. Włącz się do zmian.

Szczegółowe zadania w edukacji ekologicznej realizowane w latach 2014 – 2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8. Realizacja zadań związanych edukacją ekologiczną w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Tarnowa						
1. Prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi.	Urząd Miasta Tarnowa pragnął zachęcić mieszkańców do zmiany przyzwyczajeń promując ekologiczne artykuły papiernicze – tekturowe teczki, papier pochodzący z recyklingu, ołówki wykonane z gazet, biodegradowalne materiały, dzięki którym zmniejszy się ilość odpadów trwale zalegających na wysypisku. Promowanie eko-gadżetów posłużyło jako wstęp do szerszej dyskusji na temat odpadów opakowaniowych i umożliwi mieszkańcom włączenie się do proekologicznych akcji prowadzonych na terenie miasta Tarnowa.	2014-2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (80%),	9,00	7,16
	- Szkolenie dla personelu Przedszkola Publicznego nr 35 w Tarnowie w zakresie selektywnej gospodarki odpadami komunalnymi, - Ulotka dwustronna A5 dot. segregacji odpadów dla domków jednorodzinnych, - Ulotka A4 dot. segregacji odpadów	2014	TOK/ UMT	budżet TOK	1,5	-
2. Zbiórka i unieszkodliwianie przeterminowanych leków.	W 2014 r. na terenie miasta 15 aptek prowadziło punkty zbiórki leków nieużytecznych, które zamiast trafić na składowisko, zostały unieszkodliwione. W 2014 r. zebrano i unieszkodliwiono w ramach akcji 2485 kg leków nieużytecznych. W roku 2015 w 16 aptekach zebrano rekordową ilość medykamentów – 3386 kg leków, które zamiast trafić na składowisko odpadów, zostały unieszkodliwione. Akcja ta przyczynia się do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców i uczy właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi a także poprzez zapewnienie utylizacji tych niebezpiecznych odpadów zabezpiecza środowisko przed działaniem szkodliwych substancji.	2014-2015	UMT	Budżet miasta	22,3	22,3
3. „Dzień Ziemi” – wiosenne sprzątnięcie Wątku – „Posprzątajmy razem Tarnów” (współpraca z Polskim Związkiem Wędkarskim, uczniami tarnowskich szkół)	Co roku w akcji „Posprzątajmy razem Tarnów” udział bierze znaczna grupa tarnowian, głównie uczniów tarnowskich szkół, ale także osadzeni w Zakładach Karnych w Mościcach i w Tarnowie, a także wychowankowie Zakładu Poprawczego. Uczestnicy akcji sprzątają brzegi Wątku oraz Białej, tereny wokół zbiornika wodnego „Kantoria”, a także rejon ul. Lotniczej i ul. Niedomickiej. Zaangażowanie osób sprzątających przyczyniło się do zebrania ponad 3 ton odpadów zarówno w 2014 r. jak i 2015 r.	2014-2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 80%)	8,5	1,7

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	Zlikwidowano „dzikie wysypiska” wzdłuż cieków i zbiorników wodnych w Tarnowie poprawiając jednocześnie estetykę naszego miasta. Zadanie realizowane w ramach kampanii ekologicznych współfinansowanych ze środków WFOŚiGW w Krakowie .					
4. Zbiórka baterii w szkołach i przedszkolach we współpracy z ARGO-FILM	<p>Akcja prowadzona jest przy współpracy z Spółdzielnią Pracy ARGO-FILM, która odbiera zebrane baterie od placówek oświatowych. ARGO-FILM zajmuje się ich unieszkodliwianiem, dzięki czemu zużyte baterie i akumulatory utylizowane są w sposób niezagrażający środowisku. W 2014 r. w zbiórce udział wzięło 69 placówek z terenu miasta Tarnowa. Zbiórkę baterii przeprowadzono w 26 przedszkolach, 17 szkołach podstawowych, 7 gimnazjach, 14 szkołach średnich. Do akcji włączyły się także takie placówki jak: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat oraz Zespół Szkół Niepublicznych Stowarzyszenia „Siódemka”. Łącznie zebrano 5,3 t zużytych baterii i akumulatorów.</p> <p>W 2015 r. w zbiórce udział wzięło 65 placówek z terenu miasta Tarnowa. Zbiórkę baterii przeprowadzono w 26 przedszkolach, 16 szkołach podstawowych, 6 gimnazjach, 13 szkołach średnich. Do akcji włączyły się także takie placówki jak: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat, Zespół Szkół Niepublicznych Stowarzyszenia „Siódemka” oraz 2 bursy szkolne. Łącznie zebrano ponad 4,6 ton zużytych baterii i akumulatorów.</p>	2014-2015	UMT, ARGO-FILM	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 80%), Budżet firmy	9,87	1,94
5. Współpraca ze szkołami – dofinansowanie programów edukacji ekologicznej	<p>Program promowania postaw proekologicznych w tarnowskich placówkach oświatowych pt.: „Czy walczysz z lasów wycinaniem czy ze smogiem, TY też jesteś małym ekologiem” zrealizowany został w następujących placówkach oświatowych: Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa Integrycyjna nr 11 im. M. Dąbrowskiej, Szkoła Podstawowa nr 18 im. J. Kochanowskiego, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom”, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6.</p> <p><i>Wybrane konkursy i prelekcje zorganizowane w ramach Programu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konkurs plastyczny „Co mogę zrobić dla klimatu”, którego głównym celem było wykształcenie właściwych postaw proekologicznych poprzez sygnalizowanie uczniom zagrożeń, jakie dla środowiska stanowi transport i przemysł oraz wskazanie w jaki sposób można te zagrożenia 	2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 80%)	9,00	1,8

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>zminimalizować.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurs wiedzy ekologicznej w ramach Dnia Ochrony Środowiska - uczniowie wzięli udział w mini olimpiadzie poruszającej aspekty środowiskowe (powietrze, odpady, lasy), dzięki czemu poszerzyli swoją wiedzę prośrodowiskową. • Konkurs na przygotowanie przez uczniów port folio- uporządkowanych w teczce materiałów zdobytych na temat niskiej emisji (fotografie, artykuły prasowe, artykuły naukowe, własne przemyślenia), połączony z sesją plakatową pod hasłem: „STOP niskiej emisji”. • W ramach podsumowania wszystkich akcji ekologicznych prowadzonych w ramach Programu powstało przedstawienie ekologiczne „W trosce o czyste powietrze i nasz zdrowy oddech”. • Warsztaty zajęciowe połączone z konkursem na wykonanie ulotki „Czyste powietrze to zdrowy człowiek” ukazujące wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie człowieka. • Prelekcja pod hasłem „Recykling i zapobieganie powstawaniu odpadów - czyste powietrze”, podczas której wychowankowie placówki poznali zasady recyklingu oraz jego wpływ na jakość powietrza. • Pogadanki tematyczne o źródłach zanieczyszczeń powietrza, w ramach których uczniowie czytali czasopisma o tematyce ekologicznej, oglądali programy ekologiczne. • Program „Energia dla klimatu”, w ramach którego uczniowie przygotowywali postulaty w formie zobowiązania do oszczędzania energii - poznali alternatywne źródła energii, zrozumieli wpływ wytwarzania energii na środowisko. • Konkurs plastyczny „Ekologiczna jazda mojej rodziny” - uczniowie wykonywali komiksy o tematyce związanej z ekologiczną jazdą samochodem oraz podróżowaniem przyjaznymi środowisku środkami transportu. Konkurs polegał na rozwinięciu kreatywności i zdolności plastycznej oraz poszerzeniu wiedzy o zanieczyszczeniach powietrza i ekologicznych sposobach podróżowania. • Szkolna akcja recyklingowa - konkurs zbiórki odpadów – uczniowie zbierali odpady, poznając zasady recyklingu oraz segregacji odpadów. W ramach akcji zebrano 6.700 kg makulatury, 65 szt. wyrobów z metalu, 1.919 szt. wyrobów szklanych oraz 63.464 szt. butelek PET. 					

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja zbiórki zużytych baterii, w ramach której młodzież zbierała zużyte baterie i akumulatory, które następnie zostały oddane firmie, która zajmuje się utylizacją zużytych baterii. <p><i>Wycieczki zorganizowane w ramach Programu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> wycieczka do Magurskiego Parku Narodowego - uczniowie obejrżeli świat dzikiej przyrody w celu jego zrozumienia i zachwycania się jego pięknem. Wycieczka umożliwiła poznanie współzależności wszystkich organizmów żyjących na terenie parku. wycieczka do Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego i Rezerwatu Przyrody „Skamieniałe Miasto”. Wyjazd do Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Polichtach umożliwił poznanie zasobów wodnych i zapoznanie z funkcjonowaniem mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, poznanie chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz poszerzenie wiadomości na temat funkcjonowania różnych ekosystemów. wycieczka do Wrocławia umożliwiła zwiedzanie najstarszego ogrodu zoologicznego w Polsce, Ogrodu Japońskiego i Afrykarium, zapoznanie z fauną i florą zamieszkującą na terenie Ogrodów i Afrykarium, poznanie aktywnych form wypoczynku na świeżym powietrzu. 					
6. Współpraca z przedszkolami – dofinansowanie programów edukacji ekologicznej	<p>Program promowania postaw proekologicznych w tarnowskich placówkach oświatowych pt.: „Czy walczysz z lasów wycinaniem czy ze smogiem, TY też jesteś małym ekologiem” zrealizowany został w następujących przedszkolach: Przedszkole nr 8 "Pod Stokrotką", Przedszkole Publiczne nr 27, Przedszkole Publiczne nr 31, Przedszkole Publiczne nr 32, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 23 im. Jana Pawła II, Żłobek nr 3.</p> <p><i>Wybrane konkursy i prelekcje zorganizowane w ramach Programu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konkurs „Moja najpiękniejsza roślinka do ogródka” - dzieci miały za zadanie posadzenie w ogródku sadzonki, dzięki czemu uczyły się sposobu pielęgnacji roślin i poznawały etapy ich wzrostu. Konkurs „Eko-zwierzaki” - dzieci wykonywały eko-zabawki z nieużytecznych odpadów, poznając możliwości ponownego wykorzystania surowców wtórnych. Konkurs na plakat „Posłuchaj dobrej rady - segreguj odpady” - dzieci wykonywały plakaty zachęcające do segregacji odpadów. 	2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 80%)	12,00	2,4

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia polegające na pielęgnacji i pracach nad powiększeniem i urozmaiceniu ogrodu wokół przedszkola - każde dziecko otrzymało sadzonkę, którą pod okiem nauczyciela i ogrodnika sadziło w ogródku. Przez kolejne miesiące dzieci podlewały i pielęgnowały swoje rośliny. • Happening „Zostań zielonym” - przemarsz ulicami wokół przedszkola z zielonymi balonami, transparentami dotyczącymi ochrony przyrody, podczas którego rozdawano ulotki nt. dbania o środowisko. • Prelekcja na temat oszczędzania energii w domu i przedszkolu - rozdawano tzw. „znaczkę przypominaczkę”, przypominającą o wyłączeniu zbędnego oświetlenia w zarówno w przedszkolu jak i mieszkaniach. • Cykl konkursów ekologicznych: <ul style="list-style-type: none"> a) „Nasz zielony kawałek” - konkurs polegał na jak najładniejszym zagospodarowaniu kącika przyrody z ciekawymi roślinami i kwiatami, które wspólnie uprawiano w przedszkolu, b) konkurs plastyczny „Drzewa” – polegał na przedstawieniu drzewa jesiennego w dużym formacie w dowolnej technice plastycznej, c) konkurs plastyczny z udziałem rodziców „Nie zanieczyszczaj powietrza szkodliwym dymem”, w ramach którego dzieci poznały zasady ekologicznego ogrzewania mieszkań. • Działalność teatralna - dzieci wraz z rodzicami przygotowywały teatryki, w ramach których przedstawiane były treści ekologiczne. • Uczymy się jak dbać o naszą planetę, przyrodę, powietrze - konkurs plastyczny. Dzieci z grupy „Biedronki” i „Dzielni marynarze” wraz z paniami nauczycielkami wykonywały prace plastyczne. Zorganizowano wystawę prac w holu żłobka. • „Graj w zielone” -zielony dzień w żłobku - zabawy i konkursy sportowe o tematyce ekologicznej zorganizowane w ogrodzie żłobkowym. Zabawa „segregacja” oraz żłobkowe „zawody recyklingu”. Z użytych do zabaw odpadów dzieci stworzyły zabawki i ozdoby do sal. • Doświadczenia z użyciem odpadów pt. „W pracowni profesora Ciekawskiego” - pogadanka nt. powstawania papieru, plastiku oraz sensowności segregacji śmieci. Dzieci uczyły się segregować odpady do odpowiednich pojemników. • Wycieczka na Górę Św. Marcina pt.: „Co piszczy w trawie?” - dzieci wraz z opiekunem wyruszyły na wycieczkę z wykorzystaniem lup do 					

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>obserwacji owadów. Wycieczka poprzedzona została czytaniem „Legend Tarnowskich” E. Stadtmullera.</p> <p><i>Wycieczki zorganizowane w ramach Programu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> wycieczka do lasu tuchowskiego połączona z piknikiem na łonie przyrody. Podczas wycieczki zapoznano dzieci z przyrodą występującą na terenie lasu, porządkowano teren, pozbywając się „dzikich wysypisk”, wycieczka do Brzeska na „Ranczo Pasja”, w ramach której zapoznano dzieci z przyrodą na terenie rancza oraz pokazano dzieciom, jak można aktywnie spędzać czas nas świeżym powietrzu. wycieczka do Bartnika Sądeckiego, tj. Skansenu Pszczelarstwa w Stróżach koło Grybowa, gdzie zapoznano dzieci z pracą pszczelarza i sposobem życia pszczół oraz przedstawiono historię pozyskiwania miodu, oglądano różnego rodzaju ule. wycieczka do Kopalni Soli w Bochni, podczas której zapoznano dzieci z historią kopalni oraz pokazano aktywne formy wypoczynku w kopalni – zapoznano dzieci z klimatem panującym pod ziemią. 					
<p>7. Konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon w Tarnowie „Zielony Tarnów”</p>	<p>Od 2000 r. Urząd Miasta Tarnowa organizuje konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon w mieście. Konkurs kierowany jest do wszystkich mieszkańców Tarnowa, posiadających zadbane ogrody i ciekawie zagospodarowane roślinnością balkony, a także do szkół, przedszkoli i inne jednostki z terenu Tarnowa chcących zaprezentować swoje osiągnięcia w urządzaniu zieleńców. Założeniem konkursu jest pobudzenie aktywności i inicjatyw mieszkańców, zwiększenie dbałości o środowisko naturalne i wykształcenie poczucia współodpowiedzialności za swoje najbliższe otoczenie. Powoływana przez Prezydenta Miasta komisja konkursowa, złożona z projektanta ogrodów, laureatów poprzednich edycji konkursu, artysty plastyk, przedstawicieli sponsorów oraz pracowników urzędu, która dokonuje przeglądu wszystkich zgłoszonych obiektów, zwraca uwagę na estetykę, czystość, kompozycję roślinną, pracowitość, zmiany w stosunku do lat ubiegłych.</p> <p>W 2014 r. wzięło udział 15 ogrodów przy domach jednorodzinnych, 14 ogrodów przy instytucjach, 12 ogrodów przy budynkach wielorodzinnych oraz 19 balkonów. Do XI edycji konkursu w 2015 r. zgłoszonych zostało 9</p>	<p>2014-2015</p>	<p>UMT</p>	<p>Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 40%), sponsorzy</p>	<p>21,00</p>	<p>8,4</p>

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>obiektów w kategorii „Ogród przy budynku jednorodzinnym”, 18 obiektów w kategorii „Balkon”, 13 obiektów w kategorii „Ogród przy bloku” oraz 10 obiektów w kategorii „Ogród przy Instytucji”.</p> <p>Uczestnicy konkursu urządzać swoje otoczenie z roku na rok wykazują się coraz większą pomysłowością, wiedzą ogrodniczą, a w swoją pracę wkładają dużo wysiłku i serca. Ogrody i balkony cechuje przemyślana kompozycja przestrzenna oraz różnorodność gatunkowa.</p>					
8. Przegląd filmów ekologicznych EKOŚWIAT	<p>Od 2000 r. organizowany jest Przegląd Filmów Ekologicznych „EKOŚWIAT”. Przegląd rozszerza proponowane przez magistrat formy edukacji ekologicznej skierowane do mieszkańców naszego miasta, zwłaszcza do dzieci i młodzieży szkolnej, poprzez pokaz filmów niosących przesłanie ekologiczne oraz ekspozycję wystawy przyrodniczej. Przegląd ma na celu propagowanie ochrony środowiska naturalnego, uwrażliwianie na piękno przyrody oraz zwrócenie uwagi młodych ludzi na fakt, że wartości, jakimi obdarowała nas natura nie są nam dane „raz na zawsze”. Repertuar jest tak konstruowany, aby mógł być atrakcyjny w odbiorze dla młodych widzów, przy jednoczesnym zachowaniu maksymalnych korzyści w kształtowaniu świadomości ekologicznej.</p> <p>W 2014 r. w ramach XV Przeglądu Filmów Ekologicznych „EKOŚWIAT” wyemitowano 3 filmy: „Kumba”, „Amazonia – przygody małpki Sai”, oraz „Więcej niż miód”.</p> <p>W Przeglądzie Filmów Ekologicznych uczestniczyło 2526 widzów. Film „Amazonia” obejrzało 1057 widzów, „Kumbę” - 1144 widzów, a „Więcej niż miód” – 325 widzów.</p> <p>W ramach XVI Przeglądu Filmów Ekologicznych „EKOŚWIAT” nastąpiła emisja 2 filmów: „Tajemnica Zielonego Królestwa” oraz „Był sobie las”.</p> <p>W Przeglądzie Filmów Ekologicznych uczestniczyło 2 748 widzów. Film „Tajemnicę Zielonego Królestwa” obejrzało 1871 widzów, natomiast „Był sobie las” - 877 widzów.</p>	2014-2015	UMT, TCK	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 40%)	34,00	23,6
9. Wystawa towarzysząca Przeglądowi Filmów Ekologicznych	Organizowanemu Przeglądowi Filmów Ekologicznych „EKOŚWIAT” co roku towarzyszą ciekawe wystawy przyrodnicze, które można obejrzeć w holu kina przed i po emisji filmów ekologicznych. W 2014 r. festiwalowi filmów	2014-2015	UMT, Autor wystawy	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie	3,00	1,8

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	towarzyszyła wystawa fotograficzna „Korona gór Polski” przedstawiająca ciekawe i interesujące miejsca z terenów polskich pasm górskich. W 2015 r. na wystawie pn. „Cudze chwalicie, o swoim zapominacie...” zaprezentowane zostały zdjęcia o tematyce przyrodniczej przedstawiających krajobraz i architekturę regionu tarnowskiego.			(dofinansowanie 40%)		
10. Konkurs fotograficzny „Wakacyjna przyroda”	Organizowany od 2008 r. przez Urząd Miasta Tarnowa konkurs fotograficzny „Wakacyjna przyroda” ma na celu zachęcenie zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych do obserwacji przyrody i wykonania fotografii ukazujących walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu Tarnowa i najbliższych okolic, a także zagrożenia skarbów natury. Konkurs organizowany jest w kategorii <i>przyroda (w tym również krajobraz) Tarnowa i okolic</i> . W 2014 r. do konkursu zgłoszonych zostało 69 prac. W 2015 r. w konkursie wzięły udział 72 osoby. Wręczeniu nagród towarzyszyła wystawa nagrodzonych prac. Uczestnicy oraz goście przybyli na podsumowanie konkursu mogli obejrzeć fotografie, podziwiać piękno tarnowskiej przyrody i architektury, a przy okazji podyskutować na temat fotografowania przyrody, krajobrazu i architektury. Była to też dobra okazja do wymiany doświadczeń, spostrzeżeń i doskonalenia umiejętności podglądania przyrody i przybliżania jej piękna, nie zawsze widocznego dla żyjących w pośpiechu mieszkańców.	2014-2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 40%)	11,73	7,24
11. Konkurs na najciekawszą gazetkę szkolną o tematyce ekologicznej	W 2014 r. miasto zrealizowało konkurs na zaprojektowanie i wykonanie EKO-ZABAWKI z surowców wtórnych. Hasło konkursu brzmiało: „Coś z niczego”. Konkurs skierowany był do uczniów tarnowskich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Miał on na celu wspieranie idei segregacji odpadów, a tym samym recyklingu, jako sposobu na ograniczenie ilości odpadów trafiających na wysypiska i trwale zalegających w środowisku. Konkurs zorganizowany w ramach kampanii „Eko trendy w gospodarce odpadami”, współfinansowanej ze środków WFOŚiGW w Krakowie. Do konkursu zgłosiło się 14 placówek oświatowych z terenu Tarnowa. W 2015 r. zorganizowano ekologiczny konkurs plastyczny polegający na wykonaniu gazetki szkolnej pod hasłem „Wiem czym palę, wiem czym oddycham”. Do konkursu zgłosiły się 22 placówki oświatowe z terenu Tarnowa. Tematyka konkursu miała na celu zwrócenie uwagi młodzieży na problemy związane z ochroną powietrza i ekologią, a także uświadomienie,	2014-2015	UMT	Budżet miasta, WFOŚiGW w Krakowie (dofinansowanie 80%)	11,00	8,8

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>iz każdy z nas indywidualnie odpowiada za stan środowiska, w którym żyjemy. Mamy nadzieję, iż zdobyta podczas konkursu wiedza zmieni niewłaściwe nawyki w odniesieniu do ochrony powietrza oraz przyczyni się do prowadzenia szerszych działań proekologicznych. Konkurs zorganizowany w ramach kampanii „W walce z zanieczyszczeniami powietrza – mam wpływ na to jak mieszkam i czym oddycham”.</p>					
12. Akcja ekologiczna „Sprzątanie Świata”	<p>Akcja „Sprzątanie Świata” odbywa się każdego roku we wrześniu, polega na zbieraniu porzuconych odpadów i przekazaniu ich na bezpieczne składowisko lub do powtórnego wykorzystania. Głównym celem kampanii jest zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, poprzez zachęcenie wszystkich do stosowania w życiu codziennym prostych, ale w skali globalnej bardzo skutecznych działań. Będzie to sprzyjać efektywnej ochronie środowiska i zasobów naturalnych, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju naszego kraju.</p> <p>W 2014 r. przeprowadzona została 16 ogólnopolska akcja „Sprzątanie Świata - Polska 2014”. Hasło kampanii brzmiało: „Turysto! Szanuj środowisko!”. W Tarnowie w akcji wzięło udział ponad 5000 uczestników z 42 placówek, głównie uczniów tarnowskich szkół i przedszkolaków. Zebrano blisko 3 240 kg odpadów oraz surowce wtórne, takie jak: papier, metal oraz plastik.</p> <p>W 2015r. akcja „Sprzątania Świata – Polska 2015 r.” przebiegała pod hasłem „Wyprawa - poprawa” i miała na celu zwrócenie uwagi na rolę, jaką każdy z nas może odegrać w tworzeniu i funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w mieście. Podczas akcji zebrano ponad 4 120 kg odpadów. W akcji wzięło udział ponad 4 000 uczestników z 28 placówek, byli to głównie uczniowie tarnowskich szkół i przedszkoli oraz podopieczni zakładów karnych w Tarnowie.</p>	2014-2015	UMT, Fundacja Nasza Ziemia, szkoły i przedszkola z terenu Tarnowa,	Budżet miasta	10,0	10,0
13. Konkurs „Drzewko za butelkę” – współpraca z Zakładami Azotowymi i Branżową Organizacją Odzysku w ramach programu „Odpowiedzialność i troska”	<p>Branżowa Organizacja Odzysku S. A. jako realizator Programu „Odpowiedzialność i Troska” na szczeblu lokalnym organizuje akcję „Drzewko za butelkę”. Ta ogólnopolska inicjatywa ma na celu budowanie postaw środowiskowych oraz aktywności na rzecz otoczenia, a także promowanie selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu. Jak co roku podczas finału w Ogródku Jordanowskim zostało zasadzone drzewko, które jest symbolem akcji. W ramach XII edycji Akcji „Drzewka za butelkę” wzięło udział 35 placówek, które w sumie zebrały 454 454,00 szt. butelek PET.</p>	2014	Branżowa Organizacja Odzysku Opakowań S.A.	Budżet BOOO S.A.	bd	bd

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
14. „Dzień Ochrony Środowiska” wraz z podsumowaniem konkursów ekologicznych	Światowy Dzień Ochrony Środowiska jest corocznym wydarzeniem obchodzonym w ponad 100 krajach naszego globu, mającym na celu zwrócenie uwagi na potrzebę ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz przypomnienie głównych haseł konferencji dotyczących zgodności rozwoju cywilizacji z rozwojem ekologicznym otaczającego świata. W ramach Dnia Ochrony Środowiska miasto co roku organizuje podsumowanie wiosennych działań proekologicznych. W latach 2014-2015 Dzień Ochrony Środowiska skupiał uwagę na dwóch ważnych problemach – odpady oraz ochrona powietrza.	2014-2015	UMT	-	-	-
15. Promowanie selektywnej zbiórki odpadów – „segregujesz – mniej płacisz – mniej zanieczyszczasz”	Zadanie uwzględnione w poz. 89	-	-	--	-	-
16. Dalsze prowadzenie edukacji ekologicznej nt. zmniejszania ilości odpadów oraz właściwej gospodarki odpadami	<p>Prowadzenie dobrze przygotowanej i przemyślanej edukacji ekologicznej jest kluczowym zadaniem, które na celu ma realizację polityki ekologicznej państwa na szczeblu lokalnym. Aby sprostać temu zadaniu, GMT sukcesywnie prowadzi wiele kampanii oraz konkursów z zakresu edukacji ekologicznej. W 2014 r. przeprowadzono kampanię „Eko-trendy w gospodarce odpadami - kształtowanie postaw proekologicznych w zakresie właściwego postępowania z odpadami wśród mieszkańców Tarnowa”, w ramach której osiągnięto następujące efekty ekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijanie wiedzy na temat surowców wtórnych, ▪ zapoczątkowanie działań na rzecz zrównoważonej konsumpcji i gospodarki odpadowej (selektywnej zbiórki odpadów) w szkole i gospodarstwach domowych członków szkolnej społeczności, ▪ rozpowszechnianie zasad prawidłowego postępowania z odpadami, z naciskiem na propagowanie selektywnego zbierania odpadów, ▪ wytworzenie nawyku zbiórki selektywnej u dzieci i młodzieży, ▪ informowanie o korzyściach dla środowiska i mieszkańców, związanych z odzyskiem odpadów i ogólnie z prowadzeniem racjonalnej gospodarki odpadami, ▪ zapoznanie uczniów z możliwościami zagospodarowania powstałych odpadów, ze szczególnym naciskiem na zbiórkę surowców wtórnych oraz możliwości ich recyklingu, ▪ nauka praktycznych umiejętności segregowania odpadów, ich 	2014-2015	UMT	Budżet miasta	9,00	9,00

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>przygotowania do zbiórki oraz kształtowanie w tym zakresie nawyków proekologicznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie przekonania, że najlepszymi metodami rozwiązania problemu odpadów są: zmniejszenie ilości odpadów powstających w gospodarstwach domowych, segregacja odpadów, recykling i kompostowanie. <p>W latach 2014-2015 Urząd Miasta Tarnowa rozdawał ekologiczne gadzety (długopisy, notesy) oraz ekologiczne torby na zakupy.</p>					
	<p>- Prace nad podstroną internetową dot. edukacji ekologicznej w Tarnowie, - Wycieczka edukacyjna-RIPOK i PUK SP nr 17 w Tarnowie, -Udział poprzez prowadzenie zabaw oraz konkursów edukacyjno-ekologicznych podczas EKO Festiwalu w Tarnowie.</p>	2014-2015	TOK/ UMT	-	-	-
17. Rozpowszechnianie informacji wśród mieszkańców nt. kosztów ponoszonych z tytułu nielegalnego usuwania odpadów	W miesięczniku Tarnów.pl sukcesywnie zamieszczano informacje nt. gospodarki odpadami, m. in. o kosztach ponoszonych z tytułu nielegalnego usuwania odpadów.	2014	TOK/ UMT	-	-	-
Zadania nie ujęte w Programie Ochrony Środowiska						
18. Promowanie opakowań wielokrotnego użytku – zachęcenie mieszkańców do kupna towarów w opakowaniach zwrotnych „Nie zapomnij siatki” - promowanie korzystania z toreb i reklamówek na zakupy wielokrotnego użytku	Wydział Ochrony Środowiska promuje korzystanie z przyjaznych środowisku bawełnianych toreb ekologicznych wielokrotnego użytku. Torby zakupione w 2013 r. cyklicznie wydawane są uczestnikom akcji ekologicznych organizowanych na terenie miasta.	2014-2015	UMT	budżet miasta	-	-
19. Wkładka ekologiczna w miesięczniku Tarnów.pl oraz informacje na stronie internetowej Urzędu	We wkładce ekologicznej miesięcznika TARNÓW.PL sukcesywnie ukazywały się artykuły przygotowane przez pracowników WOŚ. Informacje zamieszczone we wkładce ekologicznej cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców o czym świadczą reakcje i opinie zgłaszane do Urzędu.	2014-2015	UMT	-	-	-
20. „Godzina dla Ziemi WWF”	Celem akcji jest demonstracja globalnej solidarności w obliczu zagrożeń i problemów środowiskowych na Ziemi, które dotyczą nas wszystkich. Podczas Godziny dla Ziemi WWF wygaszane jest oświetlenie najbardziej	2014	Fundacja WWF Polska	-	bd	-

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	<p>charakterystycznych budynków na całym świecie, m.in.: Wieży Eiffla we Francji, Opery w Sydney, Bramy Brandenburskiej w Niemczech, piramid w Egipcie, Stadionu Narodowego, Pałacu Kultury i Nauki oraz Zamku Królewskiego w Warszawie, czy też Spodku w Katowicach, Sukiennic i Kopca Kościuszki w Krakowie.</p> <p>W celu rozpropagowania informacji nt. akcji, w miesięczniku miejskim Tarnów.pl pojawił się artykuł zachęcający mieszkańców do wzięcia udziału w „Godzinie dla Ziemi”. Mieszkańcy zostali poinformowani o możliwości indywidualnego deklarowania chęci przyłączenia się do akcji poprzez stronę internetową www.godzinadlaziemi.pl.</p> <p>W tygodniu poprzedzającym akcję, na stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa pojawiła się informacja przypominająca o możliwości włączenia się do wspólnego propagowania postaw proekologicznych poprzez symboliczne wyłączenie światła 29.03.2014 r.</p>					
21. „Listy dla Ziemi”	<p>Podstawowy temat „Listów dla Ziemi 2014” dotyczył palenia odpadów w piecach domowych oraz niskiej emisji. Tematyka ta jest niezwykle istotna dla naszego regionu, gdyż każdego roku wraz z rozpoczynającym się okresem grzewczym powietrze w Tarnowie ulega pogorszeniu, wykazując znaczne zanieczyszczenie, głównie pyłem, będącym bardzo groźnym zanieczyszczeniem, składającym się z mieszaniny cząstek stałych i ciekłych, zawieszonych w powietrzu, które może zawierać substancje toksyczne takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, m.in. benzo(a)piren, metale ciężkie oraz dioksyny i furany. Zanieczyszczenia te związane są głównie z nielegalnym spalaniem odpadów w domowych instalacjach grzewczych oraz z opalaniem mieszkań i domów paliwami stałymi, tj. węglem i drewnem.</p> <p>Podstawowy temat „Listów dla Ziemi 2015” dotyczył możliwości ograniczania odpadów opakowaniowych oraz promowania postaw ekokonsumenckich, co jest niezwykle istotne, gdyż w dobie silnego rozwoju społecznego i gospodarczego opakowania towarzyszą nam na co dzień. Większość z nich wykonywana jest z materiałów nieprzyjaznych środowisku, np. z plastiku.</p>	2014-2015	Fundacja ARKA, tarnowskie placówki oświatowe, UMT	budżet Fundacji, budżet placówek oświatowych	bd	-

2.9. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed poważnymi awariami

W Programie ochrony środowiska wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony przed poważnymi awariami:

Długoterminowy cel ekologiczny do roku 2020

Zmniejszenia ryzyka wystąpienia i ograniczenie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska

Wydział Bezpieczeństwa Publicznego UMT prowadzi kontrole problemowe zgodnie z Planem Działania Miasta Tarnowa na lata 2014-2015 w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zarządzania – reagowania kryzysowego, obrony cywilnej (ochrony ludności) i spraw obronnych w zakładach i instytucjach z terenu miasta.

W 2014 r. zorganizowano szkolenie dla pracowników zakładów pracy, instytucji z terenu miasta Tarnowa, realizujących zadania z zakresu obrony cywilnej zarządzania kryzysowego i spraw dotacja celowa z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie obronnych. Tematyka szkolenia obejmowała omówienie zadań obrony cywilnej oraz zasady ich realizacji.

W 2015 r. w przeprowadzono szkolenie z zakresu obrony cywilnej i powszechnej samoobrony, w którym uczestniczyli pracownicy UMT.

W czerwcu 2015 r. Komenda Miejskiej Straży Pożarnej zorganizowała na terenie Przedsiębiorstwa Przemysłu Chłodniczego „FRITAR S. A. ćwiczenia taktyczno – bojowe z udziałem sił i środków Małopolskiej Brygady Odwodowej z terenu województwa małopolskiego. Tematyka ćwiczeń obejmowała usuwanie skutków pożaru dachu budynku produkcyjnego i awarii instalacji z amoniakiem oraz zabezpieczenie przed przemieszczeniem się chmury gazowej amoniaku poprzez kurtyny wodne.

Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie została wyposażona w sprzęt i środki z przeznaczeniem na poprawę zabezpieczenia przeciw skutkom poważnych awarii i zagrożeń naturalnych.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony przed poważnymi awariami realizowane w latach 2014–2015 na terenie miasta Tarnowa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Realizacja zadań związanych z ochroną przed poważnymi awariami w latach 2014-2015 na terenie Tarnowa

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
Zmniejszenia ryzyka wystąpienia i ograniczenie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska						
1. Uzupelnienie sprzętu i wyposażenia ratowniczego	1. Zakup 4 zestawów zabezpieczenia terenu działań ratowniczych, ZSD 22x100 z napędem 2. Zakup ubrań specjalistycznych (kombinezony, skafandry) 3. Zakup sprzętu do ratowania życia (pulsometr, zestawy do tlenoterapii, butle aluminiowe, reduktory tlenowe) 4. Piła ukośnica DEWALT DWS780 5. Pneumatyczny system stabilizacji	2014-2015	Komenda Miejska PSP Tarnów	GMT KM PSP, Starostwo Powiatowe	101,81	-
	1. Kontener wywrotka typ K-25 o poj. 25 m ³ 2. Trap ratowniczy 15 m VETTER z wyposażeniem 3. Ubranie specjalne gazoszczelne chroniące przed czynnikami chemicznymi Trellech VPS (4 szt.) 4. Kamery termowizyjne	2014-2015	Komenda Wojewódzka PSP Kraków	KW PSP, Starostwo Powiatowe GMT	146,33	-
	1. Łódź desantowa TMR-800 CAT OB 2. Ciężki samochód ratownictwa chemicznego Iveco Stralis, 3. Samochód specjalny ratownictwa wodnego marki Iveco IG150EW2CA 4. Samochód zaopatrzeniowy z żurawiem Scania	2014-2015	Komenda Wojewódzka PSP Kraków	KW PSP	4 094,26	-
2. Rozbudowa bazy garażowej Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie na sprzęt ratownictwa chemiczno-ekologicznego	Wybudowano budynek garaży murowanych dla pojazdów specjalnych straży pożarnej przy ul. Błonie w Tarnowie	2014	Komenda Miejska PSP Tarnów	Gmina Miasta Tarnowa Środek z KG PSP i Firm Ubezpieczeniowych Starostwo Powiatowe	430,54	-
3. Wykonywanie ciągłej aktualizacji instalacji/zdarzeń mogących spowodować sytuację kryzysową	Zaktualizowanie procedur postępowania w przypadku powstania zdarzenia na terenie miasta Tarnowa.	zadanie ciągłe	UMT	budżet miasta	w ramach etatowych obowiązków	w ramach etatowych obowiązków
	Aktualizacja Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa wraz z załącznikami funkcjonalnymi.					
	Aktualizacja Planu Operacyjnego Ochrony przed powodzią miasta Tarnowa.					
4. Współpraca z zakładami przemysłowymi/usługowymi z	Organizacja okresowych odpraw rozliczeniowo – zadaniowych z przedstawicielami zakładów i instytucji z terenu miasta Tarnowa.	2014-2015	UMT	budżet miasta	w ramach etatowych	w ramach etatowych

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
terenu miasta Tarnowa w zakresie wystąpienia sytuacji kryzysowej	Prowadzenie kontroli problemowych zgodnie z Planem Działania Miasta Tarnowa na lata 2014 i 2015 w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zarządzania – reagowania kryzysowego, obrony cywilnej (ochrony ludności) i spraw obronnych w zakładach i instytucjach z terenu miasta Tarnowa.				obowiązków	obowiązków
	Opracowanie wykazu instytucji, podmiotów gospodarczych i jednostek organizacyjnych działających na terenie miasta Tarnowa, którym Szef Obrony Cywilnej – Prezydent Miasta Tarnowa ustalił zadania w zakresie obrony cywilnej (ochrony ludności), zarządzania – reagowania kryzysowego i spraw obronnych w 2014 i 2015 r.					
	Postawienie zadań zakładom i instytucjom z terenu miasta Tarnowa w zakresie obrony cywilnej (ochrony ludności), zarządzania – reagowania kryzysowego i spraw obronnych w formie Wytycznych Prezydenta Miasta Tarnowa oraz Planu Działania. <u>Podstawa prawna:</u> ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 827 z późn. zm.) oraz § 3 pkt. 24, § 4 pkt. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r., Nr 96, poz. 850).					
5. Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń mieszkańców Tarnowa w zakresie wystąpienia sytuacji kryzysowej	Przeprowadzono szkolenie dla członków Drużyny Wykrywania i Alarmowania Urzędu Miasta Tarnowa. Tematyka szkolenia obejmowała strukturę oraz zakres realizowanych zadań na poszczególnych szczeblach systemu wykrywania i alarmowania.					
	Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla pracowników zakładów pracy, instytucji z terenu miasta Tarnowa, realizujących zadania z zakresu obrony cywilnej zarządzania kryzysowego i spraw obronnych. Tematyka szkolenia obejmowała omówienie zadań obrony cywilnej oraz zasady ich realizacji.	2014	UMT	dotacja celowa z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie	1,00	-
	Zorganizowano i przeprowadzono naradę szkoleniową dla pracowników zakładów pracy instytucji z terenu miasta Tarnowa, realizujących zadania z zakresu obrony cywilnej zarządzania kryzysowego i spraw obronnych.	2015	UMT	Budżet miasta	w ramach etatowych obowiązków	bdk

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa za lata 2014-2015

Zadanie	Stan realizacji i opis podjętych działań	Termin realizacji	Jednostka realizująca	Źródła finansowania w latach 2014-2015	Nakłady poniesione ogółem w latach 2014-2015 [tys. zł]	Nakłady poniesione przez UMT w latach 2014-2015 [tys. zł]
	Przeprowadzono Szkolenie z zakresu obrony cywilnej (ochrony ludności) powszechnej samoobrony dla pracowników Urzędu Miasta Tarnowa.	2015	UMT	Budżet miasta	2,00	2,00
	Uczestniczono w ćwiczeniach taktyczno – bojowych zorganizowanych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej z udziałem sił i środków Małopolskiej Brygady Odwodowej z terenu województwa małopolskiego na terenie Przedsiębiorstwa Przemysłu Chłodniczego „FRITAR S. A. Tematyka ćwiczeń obejmowała usuwanie skutków pożaru dachu budynku produkcyjnego i awarii instalacji z amoniakiem oraz zabezpieczenie przed przemieszczeniem się chmury gazowej amoniaku poprzez kurtyny wodne.	2015	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	Budżet zakładu	bdk	-

3. PODSUMOWANIE ILOŚCIOWE PROWADZONYCH DZIAŁAŃ

W latach 2014-2015 zachodziły zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu Urzędu Miasta Tarnowa oraz podległych zakładów budżetowych.

Na terenie miasta Tarnowa obsługę administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2014 r. realizowała jednostka budżetowa Gminy Miasta Tarnowa – Tarnowski Organizator Komunalny, na podstawie uchwały nr XXVI/368/2012 z dnia 27 września 2012 r. Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie przekształcenia samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie w jednostkę budżetową pod nazwą Tarnowski Organizator Komunalny.

Uchwałą Nr VII/60/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dn. 5 marca 2015 r. zmieniono nazwę jednostki budżetowej pod nazwą Tarnowski Organizator Komunalny na Zarząd Dróg i Komunikacji w Tarnowie. W związku ze zmianami organizacyjnymi kompetencje w zakresie gospodarki odpadami przejął Urząd Miasta Tarnowa – Wydział Infrastruktury Miejskiej, natomiast zakres inwestycji drogowych przejęła nowopowstała jednostka – Zarząd Dróg i Komunikacji.

W przedstawionych tabelach zestawiono łącznie ponad 100 zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Tarnowa, których realizację uznano za priorytetową z punktu widzenia ochrony środowiska. Wykonano również część zadań, które nie zostały uwzględnione w POŚ dla miasta Tarnowa, a okazały się niezbędne dla poprawy jakości środowiska w Tarnowie. Zadania te dotyczyły głównie działań z zakresu ochrony powietrza oraz ochrony wód. W niniejszym raporcie uwzględniono 28 dodatkowych zadań, które realizowane były w okresie sprawozdawczym i w istotny sposób ich realizacji może oddziaływać na jakość środowiska.

Poniżej przedstawiono bilans prowadzonych działań, uwzględniając tylko zadania realizowane w okresie sprawozdawczym, z wyłączeniem tych zrealizowanych w 2013 r. oraz tych, których realizacja była bezzasadna.

Z zakresu *ochrony przyrody, krajobrazu i lasów* zrealizowano **18 z 20 zadań**. 17 zadań zostało wyznaczonych w POŚ dla miasta Tarnowa, trzy zadania zostały wprowadzone w niniejszym raporcie. Jedną z ważniejszych inwestycji było zagospodarowanie zielenca przy ul. Białych Klonów. Największe koszty w obrębie tej dziedziny generuje bieżące utrzymanie zieleni miejskiej. Na bieżąco dokonywana jest inwentaryzacja cennych przyrodniczo terenów w mieście. łącznie na zadania z zakresu ochrony przyrody, krajobrazu i lasów przeznaczono **5 870,67 tys. zł**.

Z zakresu *ochrony powierzchni ziemi* zrealizowano **1 zadanie**. W 2015 r. przeprowadzono badania gleb na terenie Tarnowa. Gleby badano pod kątem zawartości fosforu, potasu oraz magnezu. Oznaczono następujące parametry gleb: pH, zawartość metali ciężkich, takich jak Cu, Zn, Pb, Cd, Ni. Badania te kosztowały **3,97 tys. zł**.

Z zakresu *ochrony wód* zrealizowano **18 spośród 22 zadań**. Jedną z najważniejszych inwestycji realizowanych przez UMT, była kontynuacja przebudowy potoku Klikowskiego (etap I i II). Kontynuowano prowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych na tarnowskich ciekach wodnych. łącznie na zadania z zakresu ochrony wód przeznaczono **10 501,36 tys. zł**.

Z zakresu *ochrony powietrza* zrealizowano **34 z 36 zadań**. Zadania realizowane w tym zakresie są spójne z celami wyznaczonymi w „Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Małopolska 2023 – w zdrowej atmosferze”. Zadania mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego dotyczyły zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących głównie

z transportu, przemysłu i sektora produkcyjnego, ale także z sektora komunalnego. Kluczowe dla poprawy jakości powietrza jest jednak dążenie do wyeliminowania niskosprawnych, mało efektywnych instalacji grzewczych opalanych paliwem stałym.
łącznie na zadania z zakresu ochrony powietrza przeznaczono **65 991,90 tys. zł.**

Z zakresu *ochrony przed hałasem* zrealizowano wszystkie **4 zadania**. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa do roku 2019” został opracowany w związku z obowiązkiem wynikającym z art.119 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 poz. 672 późn. zm.) oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania hałasem w środowisku. Podstawą do opracowania Programu była sporządzona w 2014 r. mapa akustyczna miasta Tarnowa. Należy podkreślić fakt, że część zadań związana z ochroną przed hałasem jest zbieżna z zadaniami realizowanymi w zakresie ochrony powietrza – dotyczy to modernizacji dróg oraz usprawnienia komunikacji w mieście. Program ochrony środowiska przed hałasem został dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej w Krakowie w wysokości 40 % całkowitych kosztów.
łącznie na zadania z zakresu ochrony przed hałasem przeznaczono **159,78 tys. zł.**

Z zakresu *ochrony przed promieniowaniem* zrealizowano wszystkie z **4 zadań**. Zadania te dotyczyły głównie pomiarów natężenia promieniowania w pobliżu instalacji i urządzeń eksploatowanych przez dystrybutorów energii elektrycznej i operatorów sieci komórkowych. Monitoring w zakresie promieniowania prowadzony był również przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Z zakresu *gospodarki odpadami* zrealizowano **9 z 15 zadań**. Do zadań UMT w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi należy m.in.: zarządzanie, administrowanie i bieżąca obsługa systemu gospodarowania odpadami, pobór opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, weryfikacja deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydawanie decyzji określających wysokość opłat, organizowanie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości oraz zagospodarowania odpadów komunalnych. W 2015 r. rozpoczęto rekultywację sektorów wyłączonych z eksploatacji na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „Za rzeką Białą”. Kontynuowana jest prowadzona od 2001 r. akcja polegająca na pomocy mieszkańcom miasta w bezpiecznym usunięciu z terenu Tarnowa odpadów zawierających azbest. Pomoc polega na wykonaniu na koszt Urzędu Miasta Tarnowa następujących usług: usunięcie powstałych w wyniku demontażu odpadów azbestowych, czyli spakowanie i załadunek na samochód tych odpadów (lub tylko załadunek na samochód, jeśli odpady azbestowe zostały uprzednio spakowane przez demontującego), transport powstałych w wyniku demontażu odpadów azbestowych z terenu nieruchomości do miejsca unieszkodliwienia oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych na składowisku tych odpadów.
łącznie na zadania z zakresu gospodarki odpadami przeznaczono **4 291,20 tys. zł.**

Z zakresu *edukacji ekologicznej* zrealizowano **wszystkie 21 wyznaczonych zadań**. Większość z zadań zrealizowano w ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej w Krakowie. Część zadań, tak jak współpraca z tarnowskimi placówkami oświatowymi, to kompleksowe kampanie, które realizowane były przez dłuższy horyzont czasowy i opierały się na wielu bardzo ciekawych formach edukacji ekologicznej – od konkursów i olimpiad ekologicznych, przez prelekcje oraz przedstawienia teatralne do badań w terenie. Edukacją ekologiczną w mieście objęte są nie tylko dzieci i młodzież szkolna, ale także osoby dorosłe. Co roku Miasto przeznacza na edukację ekologiczną dziesiątki tysięcy złotych. Zrealizowane zadania w okresie sprawozdawczym z punktu widzenia ochrony środowiska były zadaniami priorytetowymi, które w dużym stopniu przyczyniły się do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców

Tarnowa. W latach 2014-2015 uzyskano łącznie **64,26 tys. zł** dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Krakowie.

łącznie na zadania z zakresu edukacji ekologicznej wydano **171,90 tys. zł**.

Z zakresu *ochrony przed awariami* zrealizowano **wszystkie spośród z 5 wyznaczonych zadań**. Dużo znaczących inwestycji przyczyniających się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia i ograniczenie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska dokonała Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, uzupełniając specjalistyczny sprzęt i wyposażenie ratownicze. Zakupiono m. in. ciężki samochód ratownictwa chemicznego, samochód specjalny ratownictwa wodnego oraz łódź desantową. Część środków finansowych przeznaczonych na specjalistyczny sprzęt pochodziła z budżetu Starostwa Powiatowego (**68,44 tys. zł**). łącznie na zadania z zakresu ochrony przed awariami wydano **4 775,94 tys. złotych**.

Tabela 10. Zestawienie ilościowe zrealizowanych zadań.

Lp.	Zakres wyznaczonych zadań:	Liczba zadań w raporcie	Liczba zadań zrealizowanych / realizowanych na bieżąco	Liczba zadań w raporcie	Liczba zadań zrealizowanych / realizowanych na bieżąco
		Ogółem		Zadania realizowane bądź koordynowane przez UMT	
1.	<i>Ochrona przyrody, krajobrazu i lasów</i>	20	18	18	16
2.	<i>Ochrona zasobów wodnych</i>	22	18	7	5
3.	<i>Ochrona powierzchnia ziemi</i>	1	1	1	1
4.	<i>Ochrona przed poważnymi awariami</i>	5	5	3	3
5.	<i>Ochrona powietrza atmosferycznego</i>	36	34	28	27
6.	<i>Ochrona przed hałasem</i>	4	4	2	2
7.	<i>Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym</i>	4	4	2	2
8.	<i>Gospodarka odpadami</i>	15	9	8	7
9.	<i>Edukacja ekologiczna</i>	21	21	20	20
Suma:		128	114	89	83
Realizacja wyrażona w %		89,1 %		93,25%	

Tab. 11. Koszty poniesione w obrębie poszczególnych dziedzin.

Lp.	Zakres wyznaczonych zadań	Koszt realizacji zadań ogółem [tys. zł]	Koszty poniesione przez UMT [tys. zł]
1.	Ochrona przyrody krajobrazu i lasów	5 870,67	5 722,26
2.	Ochrona zasobów wodnych	10 501,36	1 519,76
3.	Ochrona powierzchni ziemi	3,97	3,97
4.	Poważne awarie	4 775,94	2,00
5.	Ochrona powietrza	65 991,90	18 755,46
6.	Ochrona przed hałasem	159,78	95,87
7.	Promieniowanie	0,00	0,00
8.	Odpady	7 264,79	5 897,91
9.	Edukacja ekologiczna	171,90	106,14
Suma:		94 638,68	32 103,38

Łącznie na zadania uwzględnione w niniejszym raporcie wydano 94 638,68 tys. zł. Koszty poniesione przez Urząd Miasta Tarnowa wynoszą 32 103,38 tys. zł.

3.1. Przyczyny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem

Działania służące realizacji określonych celów są generalnie realizowane w sposób zaplanowany, a rozbieżności dotyczące terminów ich realizacji i wynikają głównie z:

- zbyt krótkiego horyzontu czasowego wyznaczonego dla realizacji zadań,
- przesunięcia części zadań na okres późniejszy,
- opóźnień w procesie decyzyjnym i planistycznym,
- zmiany priorytetów inwestycyjnych w mieście,
- ograniczonych możliwości finansowych na realizację niektórych wytyczonych zadań.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe, a także zbyt długie i skomplikowane procedury przetargowe. Zadania i kierunki działań, które nie zostały wdrożone, należy powtórnie przeanalizować pod kątem zasadności ich realizacji w przyszłości. W przypadku, gdy straciły one swoją aktualność, należy z nich zrezygnować w następnej edycji programu lub dokonać ich aktualizacji w oparciu o nowsze informacje i plany.

3.2. Monitoring

Ocena realizacji Programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji uwzględnia następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie Miasta Tarnowa zestawiono wartości zaproponowanych wskaźników monitoringu latach 2010 (2011) i 2014. Dane pochodzą z Informacji o Stanie Środowiska udostępnianych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, delegatura w Tarnowie, a także raportów Głównego Urzędu Statystycznego oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie.

Tab. 12. Wskaźniki monitoringu.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy	Rok odniesienia
EDUKACJA EKOLOGICZNA			2010	2014 r.
1.	Liczba prowadzonych działań przez Urząd Miasta: - Liczba konkursów/ akcji szkolnych o tematyce ekologicznej organizowanych w ciągu roku	ilość/rok	20	21
2.	Procent liczby mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej	%	30	40
OCHRONA PRZYRODY				
1.	Liczba form ochrony przyrody	szt.	41	41
2.	Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów, w tym gatunków rodzimych	szt.	7321	8546
OCHRONA LASÓW				
1.	Lesistość Gminy	%	12,8	12,9
WODY			2010	2014
1.	Klasa jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych	*I-V	IV	II/III
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i przyłączeniowej	km	335,4	347,2
3.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	291,6	304,3
4.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	7484	7600
5.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	11025	11300
6.	Monitoring wody wodociągowej:			
	1. mętność	NTU	0,19	0,14
	2. barwa	mg Pt/dm ³	1,76	1,3
	odczyn	pH	7,48	7,66
	amoniak	mg/dm ³	0,018	0,064
	azotany	mg/dm ³	6,74	7,00
	żelazo	mg/dm ³	0,025	0,054
	przewodność elektryczna	μS/cm	559,5	394,9
POWIETRZE			2011	2014
1.	Poziom zanieczyszczenia powietrza według oceny rocznej: 1. Pył PM10 2. SO ₂ , NO ₂ , Pb, O ₃ , CO, Benzen, As, Cd, Ni 3. B(a)P	klasa jakości powietrza	C A C	C A A
2.	Liczba budynków, w których przeprowadzono termomodernizację.	szt.	51	40
GOSPODARKA ODPADAMI				
1.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych – ogółem	Mg	36 293,02	40 333,30
2.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	Mg	37 812,3	27 345
3.	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Mg	8 604,2	12 988,3
4.	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg	8 604,2	40 264,8
5.	Masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetwarzania	Mg	37 812,3	68,50
6.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych	Mg	21 768,8	0

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy	Rok odniesienia
	na składowiskach odpadów			
7.	Liczba mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ilość os.	bd	92 705
8.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	bd	83
9.	Odsetek mieszkańców Gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	100	75,4
10.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych (przez osoby fizyczne) [Mg/rok],	Mg/rok	49,16	31,00

3.3. Podsumowanie

Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska dla miasta Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminową do roku 2016”, sporządzony zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 poz. 672 późn. zm.), przedstawia stopień realizacji celów określonych w Programie w latach 2014 – 2015. W tabelach w sposób szczegółowy opisane zostały wszystkie działania realizowane w ramach celów i priorytetów przyjętych w Programie.

Źródłem danych zebranych w raporcie są przede wszystkim informacje zawarte w ankietach wypełnionych przez jednostki administracyjne, instytucje, organizacje i podmioty gospodarcze.

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2014-2015 w dużej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w mieście. Na podstawie przeprowadzonej analizy realizacji celów przyjętych w Programie ochrony środowiska można stwierdzić, że zdecydowana większość zadań została zrealizowana planowo. Część zadań jest w trakcie realizacji, ze względu na to, że są one wdrażane etapowo w poszczególnych latach, co wynika również Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Niektóre z zadań mają charakter ciągły, np. zadania wynikające z bieżącej działalności administracyjnej poszczególnych jednostek. Pozostałe przedsięwzięcia będą realizowane w kolejnych latach.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z dwuletniego okresu realizacji celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Raport przedstawia podjęte w latach 2014 – 2015 działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie miasta Tarnowa oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez miasto i podmioty gospodarcze. Generalnie można stwierdzić, że realizacja celów i zadań związanych z poprawą jakości wód przebiega prawidłowo. Ochrona terenów przyrodniczo cennych i terenów zieleni urządzonej prowadzona była prawidłowo. Prowadzono ciągłą i różnorodną edukację ekologiczną mieszkańców, zarówno w placówkach oświatowych, jak również dla dorosłych, w postaci akcji, konkursów, szkoleń i informacji dostarczanych w prasie lub Internecie.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe, a także zbyt długie i skomplikowane procedury przetargowe. Zadania i kierunki działań, które nie zostały wdrożone, należy powtórnie przeanalizować pod kątem zasadności ich realizacji w przyszłości. W przypadku, gdy straciły

one swoją aktualność, należy z nich zrezygnować w następnej edycji programu lub dokonać ich aktualizacji w oparciu o nowsze informacje i plany.

Wykaz skrótów

Skrót	Wyjaśnienie skrótu
bd	brak danych
bdk	bez dodatkowych kosztów – działanie w ramach obowiązków etatowych
GA JRCH	Grupa Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego w Tarnowie
GMT	Gmina Miasta Tarnowa
MPEC	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie
MPK	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie
MZMiUW	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie
MZB	Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
PUK	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Tarnowie
TOK	Tarnowski Organizator Komunalny w Tarnowie
TW	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. w Tarnowie
UMT	Urząd Miasta Tarnowa
UR	Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie
WOŚ	Wydział Ochrony Środowiska UMT
WIM	Wydział Infrastruktury Miejskiej UMT
WIOŚ – Del. Tarnów	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie Delegatura w Tarnowie
WUO	Wydział Usług Ogólnomiejskich UMT
ZAT	Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A.
ZDIK	Zarząd Dróg i Komunikacji w Tarnowie